GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

DISPOZIȚIE nr. ____

din 2026

Chișinău

Cu privire la aprobarea Setului de măsuri pentru implementarea recomandărilor formulate în Observațiile finale ale Comitetului pentru Eliminarea Discriminării Rasiale privind rapoartele periodice combinate 12-14 ale Republicii Moldova

---

În temeiul pct. 159 subpct. 5) din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 311-313, art. 631), în vederea asigurării implementării recomandărilor formulate în Observațiile finale ale Comitetului pentru Eliminarea Discriminării Rasiale privind rapoartele periodice combinate 12-14 ale Republicii Moldova, Guvernul DISPUNE:

1. Se aprobă Setul de măsuri pentru implementarea recomandărilor formulate în Observațiile finale ale Comitetului pentru Eliminarea Discriminării Rasiale privind rapoartele periodice combinate 12-14 ale Republicii Moldova (se anexează).

2. Acțiunile incluse în Setul de măsuri menționat se vor realiza din contul mijloacelor financiare ale autorităților publice responsabile, precum și din alte surse, în condițiile legii.

3. Controlul executării prezentei dispoziții se pune în sarcina Ministerului Educației și Cercetării, care va asigura monitorizarea anuală a gradului de implementare a Setului de măsuri nominalizat.

4. Autoritățile și instituțiile responsabile de implementarea Setului de măsuri sus-numit vor prezenta anual, până la data de 15 ianuarie, informații privind măsurile întreprinse și rezultatele obținute.

5. Ministerul Educației și Cercetării va asigura elaborarea și prezentarea către Comitetul pentru Eliminarea Discriminării Rasiale, până la data de 25 februarie 2028, a raportului privind implementarea recomandărilor care necesită acțiuni, în conformitate cu Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială.

6. Prezenta dispoziție intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru **VASILE TOFAN**

Aprobat
prin Dispoziția Guvernului nr. /2026

SET DE MĂSURI
pentru implementarea recomandărilor formulate în Observațiile finale ale Comitetului pentru Eliminarea Discriminării Rasiale privind rapoartele periodice combinate 12-14 ale Republicii Moldova

Nr. crt.	Recomandarea conform Observațiilor finale	Termenul pentru implementarea recomandării (se completează de instituțiile vizate)	Acțiunile planificate pentru implementarea recomandării (se completează de instituțiile vizate)	Termenul pentru implementarea acțiunii	Documentul de politici în care se regăsește acțiunea (dacă este relevant)	Indicatorii de monitorizare	Instituția responsabilă de implementarea recomandării	Instituțiile coimplementatoare	Costurile
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Comitetul reamintește Recomandarea sa generală nr. 8 (1990) privind interpretarea și aplicarea art. 1 alin. (1) și (4) din Convenție, precum și orientările sale privind prezentarea rapoartelor în temeiul Convenției și recomandă statului parte să colecteze și să furnizeze Comitetului date statistice cuprinzătoare și dezagregate privind componența demografică a populației, cu respectarea principiului autoidentificării în cadrul recensământului populației din 2024, precum și date statistice privind situația	2027	1. Prezentarea către Comitet a datelor recensământului	2027	Programul de dezvoltare a Sistemului Statistic Național pentru perioada 2023-2026 (Hotărârea Guvernului nr. 503/2023)	1.1. Datele statistice furnizate în conformitate cu criteriile Comitetului	Biroul Național de Statistică	Agenția Servicii Publice; Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Sănătății	În limitele bugetului aprobat și din surse externe identificate

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	socioeconomică a grupurilor etnice minoritare, inclusiv a persoanelor de etnie romă, și a non-cetățenilor, precum refugiații, solicitanții de azil, migranții și apatrizii, precum și privind accesul acestora la educație, muncă, asistență medicală și locuințe, în vederea creării unei baze empirice pentru evaluarea exercitării în condiții de egalitate a drepturilor consacrate de Convenție. Rec. nr. 6								
2.	Comitetul recomandă, de asemenea statului parte să colecteze și să publice date statistice privind componența etnică a populației din penitenciare (art. 1 și 5). Rec. nr. 6	2028	2.1. Colectarea datelor statistice privind componența etnică a populației din penitenciare. 2.2. Publicarea datelor statistice privind componența etnică a persoanelor deținute în penitenciare	Anual	-	2.1.1. Date privind componența etnică a populației penitenciare colectate 2.2.2. Date privind componența etnică a populației penitenciare publicate	Biroul Național de Statistică; Administrația Națională a Penitenciarelor	Ministerul Afacerilor Interne; Biroul Național de Statistică	În limitele bugetului aprobat și din surse externe identificate
3.	Comitetul recomandă statului parte să desfășoare programe sistematice de formare și campanii de sensibilizare, în special pentru judecători, procurori, avocați și funcționarii din domeniul aplicării legii,	2027	3.1. Consolidarea capacităților structurilor de ordine și securitate publică în domeniul combaterii infracțiunilor motivate de prejudecată, a discursului de ură și a propagandei de război,	Anual	Programul național de ordine și securitate publică pentru anii 2026-2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului	3.1.1. Număr de campanii organizate (ținta planificată – o campanie anual)	Ministerul Afacerilor Interne; Inspectoratul General al Poliției	Platforma Femeilor Rome; Centrul de Politici și Reforme din Moldova	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	pentru a asigura invocarea, după caz, a dispozițiilor Convenției de către părți și în fața instanțelor naționale. De asemenea, Comitetul solicită statului parte să includă în următorul său raport periodic exemple concrete și specifice privind aplicarea Convenției de către instanțele naționale. Rec. nr. 8		prin campanii de sensibilizare		nr. 727/2025				
		2027	3.2. Includerea în programul anual de formare profesională continuă a avocaților a unui modul privind aplicarea Convenției și utilizarea standardelor internaționale în cauzele referitoare la discriminarea rasială. 3.3. Organizarea anuală a unei sesiuni de instruire practică privind invocarea tratatelor internaționale în argumentarea juridică în fața instanțelor de judecată.	Anual	-	3.2.1. Număr de judecători, procurori, avocați și funcționari din domeniul aplicării legii instruiți, dezagregat pe gen și mediu (rural/ urban) 3.3.1. Număr de judecători, procurori, avocați și funcționari din domeniul aplicării legii instruiți, dezagregat pe gen și mediu (rural/urban)	Uniunea Avocaților din Republica Moldova		
		2027	3.4. Integrarea în programul de formare continuă a judecătorilor a unei tematici privind	Anual	-	3.4.1. Număr de judecători instruiți anual	Institutul Național al Justiției	Procuratura Generală	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
			aplicarea tratatelor internaționale în domeniul nediscriminării, inclusiv a Convenției privind eliminarea discriminării rasiale. 3.5. Organizarea periodică a unor seminare practice pentru judecători privind invocarea și aplicarea directă a tratatelor internaționale în jurisprudența națională. 3.6. Integrarea în programul de formare continuă a procurorilor a unor tematici privind aplicarea Convenției în activitatea de urmărire penală și de susținere a acuzării de stat în instanța de judecată. 3.7. Organizarea unor seminare practice pentru procurori privind calificarea faptelor de discriminare rasială și utilizarea standardelor internaționale în argumentarea juridică			3.5.1. Număr de seminare organizate 3.6.1. Număr de procurori instruiți anual 3.7.1. Număr de sesiuni organizate			
4.	Comitetul recomandă statului parte să continue consolidarea	2028	4.1. Promovarea proiectului de modificare a	2028	-	4.1.1. Proiect de modificare a	Ministerul Justiției	Oficiul Avocatul Poporului	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	independenței Oficiului Avocatului Poporului și să asigure exercitarea deplină, eficientă și independentă a mandatului acestuia, în conformitate cu principiile referitoare la statutul instituțiilor naționale pentru promovarea și protecția drepturilor omului (Principiile de la Paris), prin adoptarea unor măsuri eficiente, în special de ordin juridic, pentru a pune în aplicare recomandările Subcomitetului de Acreditare al Alianței Globale a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului, inclusiv prin asigurarea imunității funcționale depline pentru acțiunile întreprinse cu bună-credință de către Avocatul Poporului în exercitarea funcției, precum și prin alocarea unor resurse financiare, umane și tehnice suficiente, inclusiv prin majorarea salariilor personalului asigurarea unor spații adecvate. Rec. nr. 10		cadrului normativ care reglementează activitatea Oficiului Avocatului Poporului și a Oficiului Avocatului Poporului, în vederea asigurării implementării depline a recomandărilor Subcomitetului de Acreditare al Alianței Globale a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului (GANHRI) și ale Comisiei de la Veneția			cadrului normativ reglementat			
		2027	4.2. Consolidarea capacităților instituționale	2026-2027	-	4.2.1. Gradul de absorbție a resurselor alocate	Ministerul Finanțelor		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
			Avocatului Poporului prin alocarea resurselor: financiare necesare pentru executarea deplină a mandatului acestuia: 4.2.1. alocarea resurselor financiare necesare pentru realizarea activităților aferente mandatului Avocatului Poporului; 4.2.2. alocarea resurselor financiare necesare pentru toate asigurarea tuturor unităților de personal ale Oficiului Avocatului Poporului. 4.3. Restaurarea sediului Oficiului Avocatului Poporului din str. Sfatul Țării nr. 16			4.3.1. Sediul Oficiului Avocatului Poporului din str. Sfatul Țării nr. 16 restaurat			
5.	Comitetul recomandă statului parte să asigure implementarea efectivă a Planului de acțiuni pentru perioada 2023-2025 privind implementarea Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice și a Programului național privind asigurarea drepturilor omului pentru anii 2024-2027, inclusiv prin alocarea	2028	5.1. Elaborarea rapoartelor anuale privind realizarea Programului pentru anii 2023-2025 de implementare a Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027		Programul pentru anii 2023-2025 de implementare a Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027	5.1.1. Raport anual elaborat	Ministerul Educației și Cercetării	Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Agenția pentru gestionarea serviciilor sociale cu specializare înaltă; Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă; Inspectoratul de Stat al Muncii;	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	resurselor umane, financiare și tehnice adecvate, precum și prin identificarea instituției competente să asigure finanțarea, monitorizarea fiecărei acțiuni și evaluarea rezultatelor. Rec. nr. 12							Inspectoratul Social de Stat; Ministerul Sănătății; Ministerul Culturii; Ministerul Afacerilor Interne; Institutul Național de Justiție; Biroul Național de Statistică; Consiliul Audiovizualului; Agenția pentru Servicii Publice	
		2028	5.2. Elaborarea rapoartelor anuale privind implementarea PNADO pentru anii 2024-2027	Anual – 1 martie 2026, 2027, 2028	Planul de acțiuni pentru implementarea Programului național privind asigurarea respectării drepturilor omului pentru anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 164/2024	5.2.1. Raport anual elaborat	Cancelaria de Stat		
		2026	5.3. Organizarea unor sesiuni de instruire pentru reprezentanții administrației publice locale și ai structurilor reprezentative ale societății civile (Consiliul coordonator al	2026-2027	Strategia de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027	5.3.1. Număr de sesiuni de instruire/ informare organizate 5.3.2. Număr de persoane din administrația publică locală, din	Agenția Relații Interetnice		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
			organizațiilor etnoculturale, organele consultative locale etc.), în vederea consolidării capacităților de implementare și monitorizare, precum și de promovare a intereselor în domeniul relațiilor interetnice și al protecției drepturilor minorităților naționale. 5.4. Implementarea unor programe naționale și desfășurarea unor campanii de informare și evenimente dedicate promovării diversității culturale și lingvistice, precum și valorificării istoriei și tradițiilor minorităților naționale, în vederea stimulării dialogului intercultural și consolidării coeziunii sociale. 5.5. Susținerea evenimentelor/proiectelor desfășurate de organizațiile sectorului asociativ, inclusiv de organizațiile etnoculturale, în			organizațiile societății civile, și din organele consultative locale instruite 5.3.3. Număr de politici monitorizate 5.4.1. Număr de activități desfășurate 5.4.2. Număr de participanți. 5.4.3. Acoperirea mediatică a evenimentelor/ campaniilor (număr de mențiuni în mass-media, reach-ul postărilor pe rețelele sociale) 5.5.1. Număr de proiecte/acţiuni desfășurate, număr de participanți 5.6.1. Număr de activități desfășurate 5.6.2. Număr de participanți 5.6.3. Acoperirea mediatică a evenimentelor (număr de mențiuni în mass-media, reach-ul postărilor pe rețelele sociale)			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
			vederea păstrării și dezvoltării culturii minorităților naționale, promovării diversității incluzive, consolidării dialogului interetnic și promovării toleranței în societate. 5.6. Organizarea unor evenimente de promovare a limbii române în rândul persoanelor aparținând minorităților naționale, la nivel național, regional și local (mese rotunde, acțiuni de tip flashmob, concursuri, conferințe etc.)						
6.	Să consolideze Consiliul Național pentru Drepturile Omului și comisiile sale specializate, inclusiv prin alocarea de resurse umane, financiare și tehnice adecvate și suficiente, pentru ca acestea să își îndeplinească în mod eficient mandatul și activitățile. Rec. nr. 14 (a)	2027	6.1. Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 65/2019	2027	Planul de acțiuni pentru implementarea Programului național privind asigurarea respectării drepturilor omului pentru anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 164/2024	6.1.1. Hotărâre a Guvernului aprobată	Cancelaria de Stat; Instituțiile responsabile de coordonarea comisiilor specializate: Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Justiției		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
7.	Să adopte măsuri pentru a asigura monitorizarea și evaluarea eficiente a politicilor privind drepturile persoanelor care aparțin grupurilor etnice minoritare. Rec. nr. 14 (b)	2026	7.1. Asigurarea implicării efective a societății civile și a reprezentanților minorităților etnice în procesul de monitorizare și evaluare, inclusiv prin organizarea de consultări periodice și instituirea unor mecanisme de feedback. 7.2. Publicarea periodică a rapoartelor de monitorizare, în vederea asigurării transparenței și responsabilității instituționale, precum și a valorificării rezultatelor acestora în procesul de ajustare a politicilor publice	Anual	-	7.1.1. Număr de consultări publice/ședințe tematice organizate anual pe subiecte care vizează drepturile persoanelor aparținând minorităților etnice 7.1.2. Procent de organizații ale societății civile și reprezentanți ai minorităților etnice participanți la consultări, din totalul invitaților 7.2.1. Număr de rapoarte de monitorizare elaborate și publicate anual privind implementarea politicilor pentru minoritățile etnice	Ministerul Educației și Cercetării	Consiliul pentru Egalitate	
8.	Să adopte măsuri pentru a asigura participarea și consultarea efective și semnificative ale organizațiilor societății civile care activează în domeniul drepturilor persoanelor aparținând grupurile etnice minoritare, în special în ceea ce privește elaborarea, monitorizarea și	2027	8.1. Asigurarea participării reprezentanților organizațiilor societății civile și a experților care activează în domeniul drepturilor persoanelor din grupurile etnice minoritare în structurile responsabile de	Sistematic	Strategia de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027	8.1.1. Număr de recomandări acceptate din partea organizațiilor societății civile și a experților care activează în domeniul drepturilor persoanelor din grupurile etnice minoritare, din numărul total al recomandărilor lor	Ministerul Educației și Cercetării	Agenția de Relații Interetnice	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	punerea în aplicare a politicilor. Rec. nr. 14 (c)		elaborarea, monitorizarea și implementarea politicilor publice						
9.	Să revizuiască cadrul juridic privind Consiliul pentru Egalitate, în scopul consolidării și extinderii mandatului acestuia în domeniul combaterii discriminării rasiale, în conformitate cu art. 1 din Convenție, în special prin examinarea posibilității de a-i conferi competența de a aplica sancțiuni și de a sesiza Curtea Constituțională, precum și prin asigurarea punerii efective în aplicare a deciziilor sale. Rec. nr. 16 (a)	2026	9.1. Analizarea oportunității revizuirii cadrului legal privind consolidarea competențelor Consiliului pentru Egalitate în domeniul combaterii discriminării rasiale	2028	-	9.1.1. Raport de analiză elaborat	Ministerul Justiției	Consiliul pentru Egalitate	
10.	Să asigure participarea efectivă și semnificativă a organizațiilor societății civile care activează în domeniul drepturilor persoanelor aparținând grupurilor etnice minoritare, precum și consultarea acestora în procesul de revizuire a mandatului Consiliului pentru Egalitate. Rec. nr. 16 (b)	2027	10.1. Implicarea activă și includerea reprezentanților organizațiilor societății civile și a experților care activează în domeniul drepturilor persoanelor din grupurile etnice minoritare în procesul de revizuire a cadrului legal în domeniul egalității și cadrului legal care reglementează	2028	-	10.1.1. Număr de recomandări acceptate din partea organizațiilor societății civile și a experților care activează în domeniul drepturilor persoanelor din grupurile etnice minoritare din numărul total al recomandărilor lor	Ministerul Justiției	Agenția de Relații Interetnice; Consiliul pentru Egalitate	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
			activitatea Consiliului pentru egalitate						
11.	Să aloce resurse financiare adecvate, astfel încât Consiliul pentru Egalitate să își poată exercita în mod eficient toate atribuțiile. Rec. nr. 16 (c)	2028	11.1. Consolidarea resurselor alocate Consiliului pentru Egalitate în vederea executării eficiente a atribuțiilor ce decurg din mandatul acestuia	Anual	-	11.1.1. Indicele/ rata de creștere a bugetului	Ministerul Finanțelor		
12.	Să consolideze eforturile de combatere a discriminării rasiale, a discursului de instigare la ură rasială și a infracțiunilor motivate de ură care vizează membrii grupurilor etnice minoritare, inclusiv persoanele de etnie romă, inclusiv prin asigurarea implementării efective a cadrului său legislativ. Rec. nr. 18 (b)	2027	12.1. Consolidarea capacităților serviciilor de ordine și securitate publică în domeniul interacțiunii cu comunitățile de etnie romă 12.2. Elaborarea unui mecanism (de interacțiune a serviciilor de ordine publică cu comunitățile de etnie romă, inclusiv prin elaborarea procedurilor și a suportului metodologic necesar	Anual	Program național de ordine și securitate publică pentru anii 2026-2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 727/2025	12.1.1. Număr de campanii de promovare a înmatriculării persoanelor de etnie romă pe locuri bugetare în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” în comunitățile romilor organizate anual 12.1.2. Dinamica înmatriculărilor persoanelor de etnie romă 12.1.3. Campanii de recrutare în comunitatea romilor organizate anual 12.1.4. Dinamica angajărilor persoanelor de etnie romă 12.2.5. Mecanism aprobat și implementat	Ministerul Afacerilor Interne; Inspectoratul General al Poliției; Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		2027	12.3. Organizarea activităților de instruire în domeniul combaterii discriminării rasiale și a discursului de instigare la ură	Anual	-	12.3.1. Număr de activități organizate 12.3.2. Număr de persoane instruite	Consiliul pentru egalitate	Ministerul Afacerilor Interne	
13.	Să condamne orice formă de discurs de instigare la ură, să se distanțeze de discursul de ură rasială exprimat de politicieni și de personalități publice și să se asigure că astfel de acte sunt investigate și sancționate în modul corespunzător. Rec. nr. 18 (c)	2028	13.1. Documentarea tuturor cazurilor semnalate de discurs de instigare la ură	Anual	-	13.1.1. Număr de cazuri înregistrate 13.1.2. Număr de sancțiuni aplicate. 13.1.3. Număr de autosesizări/petiții înregistrate	Ministerul Afacerilor Interne; Inspectoratul General al Poliției; Procuratura Generală	Consiliul Audiovizualului	
		2028	13.2. Documentarea cazurilor de discurs de instigare la ură în cadrul serviciilor media audiovizuale	Anual	-	13.2.1. Număr de serviciilor media audiovizuale supuse controlului 13.2.2. Număr de sancțiuni aplicate	Consiliul Audiovizualului		
14.	Să consolideze capacitățile Consiliului Audiovizualului și să adopte măsuri de monitorizare și de combatere a răspândirii discursului de instigare la ură rasială în mass-media, pe internet și pe rețelele de socializare, în strânsă cooperare cu instituțiile media, furnizorii de servicii de internet și platformele de socializare.	2028	14.1. Modificarea Codului serviciilor media audiovizuale, cu asigurarea participării efective a părților interesate în procesul de elaborare și promovare a modificărilor. 14.2. Consolidarea capacității Direcției control servicii media audiovizuale neliniare	2028	-	14.1.1. Codul Serviciilor Media Audiovizuale modificat 14.2.1. Număr de persoane angajate și instruite	Consiliul Audiovizualului	Ministerul Culturii	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Rec. nr. 18 (d)								
15.	Să colecteze date detaliate privind numărul și tipurile de plângeri referitoare la discriminarea rasială, discursul de instigare la ură rasială și infracțiunile motivate de ură, numărul anchetelor, al urmăririlor penale și al condamnărilor, precum și despăgubirile acordate victimelor, dezagregate în funcție de vârstă, sex și origine etnică și națională a victimelor, și să includă aceste date în următorul raport periodic. Rec. nr. 18 (e)	2026	15.1. Ajustarea Sistemului informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții (SIA „ECCCPSC”) cu câmpuri noi pentru colectarea datelor dezagregate privind contravențiile cu privire la discursul de ură și/sau instigarea la discriminare. 15.2. Asigurarea colectării datelor dezagregate în funcție de vârstă, sex și origine etnică și națională a victimelor	2026	MAI – PNADO 2024-2027 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 164/2024	15.1.1. SIA „ECCCPSC” ajustat 15.2.1. Număr de cauze penale intentate 15.2.2. Număr de procese-verbale întocmite	Ministerul Afacerilor Interne; Inspectoratul General al Poliției		În limitele bugetului aprobat și din surse externe identificate ale MAI –116,0
		2027	15.3. Reflectarea datelor în rapoartele anuale de bilanț, la rubrica „Managementul documentelor și petițiilor”	Anual	-	15.3.1. Numărul și tipul plângerilor adresate 15.3.2. Numărul anchetelor de serviciu desfășurate	Administrația Națională a Penitenciarelor		
		2027	15.4. Documentarea și raportarea cazurilor de discriminare rasială și de discurs de instigare la ură	Anual	-	15.4.1. Număr de cazuri de discriminare rasială și discurs de ură rasială identificate,	Consiliul Audiovizualului		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
			rasială difuzat în cadrul serviciilor media audiovizuale			documentate și raportate anual în serviciile media audiovizuale			
		2027	15.5. Colectarea și sistematizarea datelor privind hotărârile instanțelor de judecată, condamnările și despăgubirile acordate victimelor	Anual	-	15.5.1. Date privind soluțiile instanțelor colectate anual 15.5.2. Număr de condamnări pronunțate 15.5.3. Date privind despăgubirile acordate victimelor sistematizate	Agenția pentru Digitalizarea și Automatizarea Justiției		
		2027	15.6. Colectarea și furnizarea datelor statistice privind plângerile, cauzele investigate și cauzele trimise în judecată referitoare la infracțiunile motivate de ură și discursul de instigare la ură	Anual	-	15.6.1. Date statistice colectate anual 15.6.2. Număr total de plângeri înregistrate	Procuratura Generală		
		2027	15.7. Examinarea și soluționarea plângerilor privind fapte de discriminare rasială	Anual	-	15.5.1. Număr de plângeri înregistrate 15.5.2. Număr de cauze în care a fost constatată discriminarea	Consiliul pentru Egalitate		
16.	Să desfășoare programe sistematice și specializate de formare pentru ofițerii de poliție, procurori și alți funcționari din domeniul aplicării legii privind identificarea și	2027	16.1. Organizarea instruirilor practice cu privire la identificarea, analiza și evaluarea cazurilor de discurs de ură și de instigare la discriminare,	2027	MAI – PNADO 2024-2027 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 164/2024	16.1.1. Minimum 3 cursuri anual desfășurate pe domenii 16.2. Minimum câte 200 de angajați instruiți	Ministerul Afacerilor Interne; Inspectoratul General al Poliției; Academia „Ștefan cel		MAI|: 2024 – 385,6; 2025 – 379,1; 2026 – 394,4;

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	înregistrarea incidentelor de discurs de instigare la ură rasială și a infracțiunilor motivate de ură. Rec. nr. 18 (f)		conform noilor prevederi din Codul contravențional. 16.2. Organizarea instruirilor practice cu privire la identificarea, analiza și evaluarea infracțiunilor motivate de prejudecată, conform prevederilor Codului penal				Mare" a Ministerului Afacerilor Interne		2027 – 394,4
		2027	16.3. Organizarea unor sesiuni practice interinstituționale, cu participarea reprezentanților organelor de urmărire penală, privind aplicarea standardelor internaționale și a cadrului național în procesul de documentare și investigare a infracțiunilor motivate de ură	Anual	-	16.3.1. Număr de sesiuni organizate	Institutul Național al Justiției		
17.	Să adopte măsuri de evaluare a sistemului de raportare și a canalelor de depunere a plângerilor împotriva discriminării rasiale, a discursului de instigare la ură rasială și a crimelor motivate de ură, în vederea asigurării disponibilității și	2028	17.1. Dezvoltarea mecanismului intern de monitorizare a cazurilor de discurs de ură, de instigare la discriminare și de infracțiuni motivate de prejudecată. 17.2. Dezvoltarea unui mecanism de monitorizare a cazurilor de discurs	2025-2028	MAI – PNADO 2024-2027 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 164/2024	17.1.1. Mecanism intern de monitorizare dezvoltat de către MAI 17.2.1. Mecanism de monitorizare a discursului ilegal online realizat 17.3.1. Proces inițiat	Ministerul Afacerilor Interne; Inspectoratul General al Poliției	Procuratura Generală	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	accesibilității acestora pentru persoanele vulnerabile la discriminarea rasială, precum și să desfășoare campanii de educare a publicului cu privire la drepturile consacrate de Convenție și la modalitățile de depunere a plângerilor referitoare la discriminarea rasială, discursul de instigare la ură rasială și crimele motivate de ură. Rec. nr. 18 (g)		de ură, de instigare la discriminare și de infracțiuni motivate de prejudecată în mediul online. 17.3. Inițierea procesului de evaluare a funcționării mecanismului de monitorizare, la doi ani de la implementarea acestuia. 17.4. Evaluarea sistemelor de raportare și a canalelor de depunere a plângerilor împotriva discursului de instigare la ură rasială și a crimelor motivate de ură			17.4.1. Mecanism de depunere a plângerilor disponibil și accesibil			
			17.5. Adoptarea unor măsuri în vederea îmbunătățirii sistemului de raportare și a canalelor de depunere a plângerilor, în baza rezultatelor evaluării. 17.6. Facilitarea accesului persoanelor vulnerabile la mecanismele de raportare a discriminării rasiale inclusiv prin	2027-2028	-	17.5.1. Măsuri de evaluare adoptate 17.6.1. Formular de depunere a plângerii îmbunătățit 17.6.2. Cel puțin o campanie de educare a publicului desfășurată	Consiliul pentru egalitate		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
			informare și îmbunătățirea procedurilor de depunere a plângerilor						
18.	Să colecteze date cu privire la plângerile privind profilarea rasială și violența din partea poliției din motive rasiale, la anchete, urmăriri penale, condamnări și sancțiuni impuse, precum și la reparațiile acordate victimelor și să le includă în următorul său raport periodic. Rec. nr. 20 (c)	2027	18.1. Prezentarea, în următorul raport periodic, a datelor privind plângerile referitoare la profilarea rasială și la actele de violență comise de angajații poliției din motive rasiale, precum și privind investigațiile, urmăririle penale, condamnările, sancțiunile aplicate și reparațiile acordate victimelor	2027	-	18.1. Date colectate sistematizate și publicate	Ministerul Afacerilor Interne	Procuratura Generală	
		2027	18.2. Instituirea și aplicarea unui mecanism intern de evidență și colectare a datelor privind plângerile referitoare la profilarea rasială și la actele de violență comise de angajații poliției din motive rasiale, inclusiv a datelor privind cauzele examinate, soluțiile adoptate și cauzele trimise în judecată, în vederea includerii acestora în raportul periodic	2027	-	18.2.1. Mecanism de evidență instituit 18.2.2. Date statistice colectate anual	Procuratura Generală		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
19.	Să adopte măsuri pentru a asigura reprezentarea corectă și echitabilă a grupurilor etnice minoritare, inclusiv a femeilor, la nivel central și local, în sectorul public, în organele elective și în funcții decizionale și de nivel înalt. Rec. nr. 22 (a)	2027	19.1. Promovarea măsurilor de consolidare a reprezentării echitabile a femeilor în funcțiile de conducere, prin implementarea prevederilor Legii nr. 92/2026 privind consolidarea echilibrului de gen în organele de conducere ale societăților ale căror acțiuni sunt admise spre tranzacționare pe o piață reglementată	2027	Legea nr. 92/2026 privind consolidarea echilibrului de gen în organele de conducere ale societăților ale căror acțiuni sunt admise spre tranzacționare pe o piață reglementată	19.1.1. Măsuri implementate conform Legii nr. 92/2026	Ministerul Muncii si Protecției Sociale		
		2027	19.2. Organizarea unor sesiuni de instruire pentru funcționarii publici în vederea promovării participării efective a persoanelor aparținând grupurilor subreprezentate la viața publică	2027	-	19.2.1. Număr de funcționarilor publici instruiți	Agenția Relații Interetnice		
		2027	19.3. Oferirea de cursuri gratuite de limba română persoanelor aparținând grupurilor etnice minoritare, în vederea facilitării accesului acestora la funcții publice și la funcții de decizie	2027	Programul național privind învățarea limbii române pentru anii 2026-2028	19.3.1. Număr de beneficiari ai cursurilor gratuite de limba română	Ministerul Educației și Cercetării		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		2027	19.4. Asigurarea monitorizării reprezentării femeilor în organele elective	2027	-	19.4.1. Date privind reprezentativitatea femeilor în organismele alese publicate	Comisia Electorală Centrală		
		2027	19.5. Colectarea datelor privind reprezentarea grupurilor etnice în organele elective locale, prin aplicarea unui chestionar în rândul autorităților administrației publice locale	2027	-	19.5.1. Date colectate și sistematizate	Biroul Național de Statistică		
20.	Să adopte măsuri pentru a asigura accesul persoanelor aparținând grupurilor etnice minoritare la educație, ocuparea forței de muncă și asistență medicală, precum și pentru a asigura utilizarea și protecția limbilor acestor grupuri, în special a limbii ruse ca limbă de comunicare interetnică, în conformitate cu art. 13 din Constituție și cu art. 12 din Legea nr. 382/2001 cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor, inclusiv prin aplicarea unor măsuri speciale pentru reducerea	Anual	20.1. Desfășurarea monitorizării implementării curricula la disciplinele limba și literatura rusă, limba și literatura ucraineană, limba și literatura găgăuză și limba și literatura bulgară în învățământul general. 20.2. Implementarea educației multilingve în instituțiile de învățământ alolingve	Anual	Planul de acțiuni privind realizarea obiectivelor programului pentru anii 2023-2025 de implementare a Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027 (Hotărârea Guvernului nr. 169/2023)	20.1.1. Număr de instituții care au implementat curricula 20.1.2. Număr de copii care studiază limbile minorităților naționale dezagregat după limbă	Ministerul Educației și Cercetării		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	inegalităților intersectoriale dintre membrii grupurilor etnice minoritare și să elimine barierele structurale cu care se confruntă aceste persoane. Rec. nr. 22 (b)								
		Anual	20.3. Informarea personalului medical despre prevederile Programului pentru susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2022-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 576/2022. 20.4. Consolidarea cunoștințelor personalului medical in vederea sensibilizării acestuia cu privire la particularitățile etnoculturale specifice comunității rome și a prevenirii și eliminării discriminării în procesul de consiliere, mediere și prestare a serviciilor medicale. 20.5. Acordarea asistenței medicale persoanelor de etnie romă în volumul	Anual	Hotărârea Guvernului nr. 576/2022 cu privire la aprobarea Programului pentru susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2022-2025	20.3.1. Număr de cadre medicale informate/instruite anual privind prevederile Programului pentru susținerea populației de etnie romă (2022–2025) 20.4.1. Număr de cadre medicale instruite anual în domeniul competențelor interculturale și al prevenirii discriminării în prestarea serviciilor medicale. 20.5.1. Număr de persoane de etnie romă beneficiare de servicii medicale 20.6.1. Număr de deplasări ale medicilor specialiști organizate	Ministerul Sănătății		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
			prevăzut de Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală și de alte acte normative, inclusiv prin organizarea examenelor medicale profilactice și a vaccinării, efectuarea investigațiilor de laborator și instrumentale, precum și prescrierea medicamentelor compensate din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală. 20.6. Organizarea, in comun cu spitalele raionale, a deplasărilor medicilor specialiști in localitățile cu o populație numeroasă de etnie romă din teritoriul administrativ arondat, în vederea efectuării examenelor medicale, inclusiv ale copiilor, în conformitate cu actele normative, cu informarea prealabilă a mediatorilor comunitari și a autorităților administrației publice locale cu privire la							

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
			programul deplasărilor, inclusiv ale specialiștilor din instituțiile de nivel republican, pentru efectuarea screeningului tuberculozei prin radiografie pulmonară, a examenelor medicale profilactice și a tratamentului stomatologic al copiilor						
		Anual	20.7. Asigurarea accesului egal al persoanelor aparținând grupurilor etnice minoritare la serviciile și măsurile de ocupare a forței de muncă furnizate de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	Anual	-	20.7.1. Număr de plângeri privind barierele lingvistice în accesarea serviciilor Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă 20.7.2. Pondere a plângerilor soluționate favorabil	Ministerul Muncii si Protecției Sociale; Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă		
21.	Să consolideze accesul copiilor aparținând grupurilor etnice minoritare la educație în limba maternă în instituțiile de învățământ, să reducă analfabetismul în rândul adulților și să sporească resursele umane, tehnice și financiare pentru un învățământ de calitate	2027	21.1. Implementarea Planului de acțiuni privind implementarea educației multilingve în școlile alolingve pentru anii 2025-2030	2027	-	21.1.1. Plan de educație multilingvă monitorizat 21.1.2. Număr de elevi care desfășoară studii conform documentului de referință	Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Finanțelor		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	în limbile minorităților etnice. Rec. nr. 22 (c)								
22.	Să implementeze în mod eficient Programul pentru susținerea populației de etnie romă (2022-2025), inclusiv prin alocarea resurselor umane, financiare și tehnice suficiente și prin consolidarea mecanismelor de monitorizare și coordonare, inclusiv a grupului de lucru interministerial. Rec. nr. 24 (a)	Anual	22.1. Consolidarea grupului de lucru interministerial	Anual	Hotărârea Guvernului nr. 576/2022 cu privire la aprobarea Programului pentru susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2022-2025	22.1. Grup interministerial consolidat	Ministerul Educației și Cercetării	Toate ministerele	
		Anual	22.2. Sprijinirea activității mediatorilor comunitari romi prin asigurarea formării profesionale continue a acestora și consolidarea cooperării dintre mediatorii comunitari, autoritățile publice locale și organizațiile societății civile ale romilor. 22.3. Acordarea suportului metodic autorităților administrației publice locale în vederea elaborării și implementării planurilor locale de	Anual	-	22.2.1. Număr de mediatori comunitari care au beneficiat de formare profesională continuă 22.2.2. Număr de sesiuni de formare organizate anual pentru mediatorii comunitari 22.2.3. Număr de întâlniri de coordonare organizate între mediatori, autoritățile publice locale și organizațiile societății civile ale romilor	Agenția Relații Interetnice		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
			acțiuni pentru susținerea populației de etnie romă. 22.4. Organizarea activităților și susținerea implementării programelor și proiectelor, în parteneriat cu asociațiile neguvernamentale rome, care să contribuie la combaterea discriminării, reducerea distanței sociale și combaterea stereotipurilor și prejudecăților existente față de persoanele de etnie romă. 22.5. Organizarea Săptămânii Romilor din Republica Moldova,, dedicată promovării incluziunii sociale, patrimoniului cultural și tradițiilor romilor			22.3.1. Număr de autorități publice locale care au primit suport metodic de la ARI pentru elaborarea /implementarea planurilor locale 22.3.2. Număr de planuri locale de acțiuni pentru romi elaborate și adoptate de consiliile locale cu sprijinul ARI 22.3.3. Procent din măsurile planurilor locale adoptate care au fost implementate 22.4.1. Număr de proiecte/activități susținute sau coorganizate cu ONG-uri rome care vizează combaterea discriminării și a stereotipurilor 22.4.2. Număr de participanți la activitățile organizate 22.4.3. Îmbunătățirea atitudinii generale față de comunitatea romă, măsurată prin sondaje de percepție sau prin indici ai toleranței sociale			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
						22.5.1 Număr de participanți la evenimentele Săptămânii Romilor 22.5.2. Număr de localități din țară care au găzduit evenimente în cadrul Săptămânii Romilor 22.5.3. Acoperirea mediatică a evenimentelor (număr de mențiuni în mass-media, reach-ul postărilor pe rețelele sociale)			
23.	Să intensifice eforturile pentru a asigura accesul copiilor de etnie romă la educație de calitate și incluzivă, în vederea creșterii ratei de școlarizare și a reducerii abandonului școlar, inclusiv prin desfășurarea unor campanii de sensibilizare a copiilor și tinerilor de etnie romă și a familiilor acestora cu privire la importanța educației, precum și prin recrutarea de cadre didactice de etnie romă. Rec. nr. 24 (b)	Anual	23.1. Organizarea companiilor de informare a părinților în vederea înscrierii și încadrării copiilor romi în învățământul preșcolar, primar și gimnazial. 23.2. Dezvoltarea masurilor de incluziune a copiilor de etnie romă	Anual	Hotărârea Guvernului nr. 576/2022 cu privire la aprobarea Programului pentru susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2022-2025	23.1.1. Număr de companii organizate 23.2.1. Număr de copii și părinți romi informați dezagregați pe mediul urban și rural	Ministerul Educației și Cercetării	Agenția Relații Interetnice	
24.	Să intensifice eforturile pentru asigurarea accesului persoanelor de etnie romă, în special	2027	24.1. Informarea personalului medical cu privire la prevederile	Anual	Hotărârea Guvernului nr. 576/2022 cu privire la	24.1.1. Număr de cadre medicale informate/ instruite anual cu	Ministerul Sănătății;		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	al femeilor și copiilor, la asistență medicală adecvată și la vaccinare, cu luarea în considerare a dimensiunii de gen și a particularităților culturale, inclusiv prin desfășurarea unor campanii de informare și sensibilizare privind serviciile medicale disponibile și condițiile de acordare a asigurării medicale obligatorii. Rec. nr. 24 (c) Comitetul solicită statului parte să prezinte, în termen de un an de la adoptarea prezentelor Observații finale, informații privind implementarea recomandării prevăzute în punctul 24		Programului pentru susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2022-2025 24.2. Consolidarea cunoștințelor personalului medical in vederea conștientizării particularităților etnoculturale specifice mediului tradițional al comunității rome și eliminării discriminării in procesul de consiliere și mediere pe durata prestării serviciilor medicale 24.3. Acordarea asistenței medicale populației de etnie romă in volumul prevăzut de Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală și de alte acte normative, inclusiv prin organizarea examenelor medicale profilactice și a vaccinării, efectuarea investigațiilor de laborator și instrumentale, precum și prescrierea medicamentelor		aprobarea Programului pentru susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2022-2025	privire la prevederile Programului pentru susținerea populației de etnie romă (2022–2025) 24.2.1. Număr de cadre medicale instruite anual în domeniul competențelor interculturale și al prevenirii discriminării în procesul de consiliere și mediere medicală 24.3.1. Număr de persoane de etnie romă beneficiare de servicii medicale 24.4.1. Număr de deplasări ale medicilor specialiști organizate anual în localitățile dens populate de romi	Agenția Națională pentru Sănătate Publică		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
			compensate din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală 24.4. Organizarea, in comun cu spitalele raionale, a deplasărilor medicilor specialiști de profil in localitățile din teritoriul administrativ arondat dens populate de romi, în vederea efectuării examenelor medicale, inclusiv ale copiilor, în conformitate cu actele normative, cu informarea mediatorilor comunitari și a autorităților administrației publice locale despre programul deplasărilor, inclusiv al specialiștilor din instituțiile de nivel republican, pentru efectuarea screeningului tuberculozei prin radiografie pulmonară, precum și a examinării profilactice și a tratamentul stomatologic al copiilor						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
25.	Să adopte măsuri eficiente pentru a asigura accesul persoanelor de etnie romă la oportunități de angajare, inclusiv cele care vizează îmbunătățirea calificărilor profesionale ale romilor, combaterea discriminării în domeniul ocupării forței de muncă, precum și creșterea numărului de înscrieri la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă și furnizarea de cursuri de formare profesională specifice. Rec. nr. 24 (d)	Anual	25.1. Înregistrarea persoanelor de etnie romă cu statut de șomer și antrenarea acestora în măsuri active de ocupare a forței de muncă, în vederea sporirii competitivității lor pe piața muncii	Anual	Legea nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de munca și asigurarea de șomaj	25.1.1. Număr de persoane de etnie romă susținute de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă la angajarea în câmpul muncii prin servicii de informare și măsuri active 25.1.2. Număr de persoane de etnie romă plasate în câmpul muncii	Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă		Nu necesită costuri suplimentare, decât cele alocate anual pentru politica de masuri active
26.	Să adopte măsuri de consolidare a serviciului mediatorului comunitar, inclusiv prin alocarea de resurse financiare suficiente, prin creșterea salariilor acestora, prin promovarea echilibrului de gen și prin asigurarea cooperării dintre autoritățile centrale și locale, precum și pentru a se asigura că toate posturile de mediatori comunitari romi sunt ocupate. Rec. nr. 24 (e)	2027	26.1. Modificarea cadrului normativ privind organizarea și funcționarea mediatorului comunitar. 26.2. Aprobarea Curriculumului modular pentru calificare/ocupația: „341206. Mediator comunitar/mediatoare comunitară (MEC, MMPS, ANACIP). 26.3. Aprobarea Programului pentru susținerea populației de etnie romă din	2027	-	26.1.1. Cadru normativ privind organizarea și funcționarea mediatorului comunitar modificat și aprobat 26.2.1. Curriculumul aprobat 26.3.1. Programul pentru susținerea populației de etnie romă 2027–2030 aprobat prin hotărâre de Guvern	Ministerul Educației si Cercetării		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Comitetul solicită Statului parte să furnizeze, în termen de un an de la adoptarea prezentelor observații finale, informații cu privire la punerea în aplicare a recomandărilor din punctul 26		Republica Moldova pentru anii 2027-2030						
		2027	26.4. Analiza și revizuirea nivelului de salarizare aplicabil mediatorilor comunitari	2027	-	26.4.1. Salariu aplicabil revizuit	Ministerul Finanțelor		
		Anual	26.5. Elaborarea metodologiei de calificare a mediatorilor comunitari. 26.6. Monitorizarea implementării Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea mediatorului comunitar	Anual	-	26.5.1. Număr de funcții de mediatori comunitari instituite 26.5.2. Număr de persoane de etnie romă care au acces la serviciile de mediator comunitar 26.5.3. Procent al mediatorilor comunitari care își elaborează planul de activitate anual în colaborare cu autoritățile publice locale și ARI. Gradul de implementare a planurilor de activitate (%) 26.5.4. Procent al mediatorilor comunitari care au finalizat programa	Agenția Relații Interetnice		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
						de formare profesională continuă. 26.5.5. Număr de ore de formare organizate de ARI prin cooperare cu autoritățile publice locale și gradul de satisfacție al mediatorilor (%) în urma formării 26.5.6. Număr de cazuri rezolvate cu succes de către mediatorii comunitari (pe domenii: educație, sănătate, obținerea actelor de identitate și de stare civilă) 26.5.7. Grad de satisfacție al comunității rome față de serviciile oferite 26.6.1. Metodologia calificărilor mediatorilor comunitari elaborată și aprobată			
27	Să revizuiască mecanismele existente de coordonare și consultare cu persoanele de etnie romă, în vederea consolidării acestora și a asigurării unei consultări efective și	Anual	27.1. Asigurarea convocării și funcționării efective a Grupului Operațional pentru Romi, în calitate de platformă de dialog instituțional responsabilă de coordonarea	Anual	-	27.1.1. Număr de ședințe ale Grupului operațional pentru romi organizate 27.1.2. Număr de decizii luate 27.1.3. Număr de măsuri/proiecte	Agenția Relații Interetnice		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	semnificative cu organizațiile societății civile care activează în domeniul protecției și promovării drepturilor persoanelor de etnie romă. Rec. nr. 24 (f)		acțiunilor de reducere a vulnerabilităților și de susținere a comunităților rome și a refugiaților romi în domenii-cheie precum educația, sănătatea, incluziunea socială, ocuparea forței de muncă, documentația și sprijinul juridic, combaterea discriminării și mobilizarea resurselor			inițiate sau coordonate prin activitățile Grupului			
28.	Să adopte măsuri eficiente pentru eliminarea discriminării față de refugiați și solicitanții de azil, indiferent de originea lor națională sau etnică, să se abțină de la efectuarea expulzărilor colective și a respingerilor la frontieră, precum și să asigure accesul pe teritoriul Republicii Moldova al persoanelor care au nevoie de protecție internațională. Rec. nr. 26(a)	2025	28.1. Desfășurarea sesiunilor de informare pentru străini, precum și pentru reprezentanții autorităților administrației publice centrale și locale, ai societății civile și ai comunităților-gazdă, prin intermediul centrelor de integrare pentru străini, în vederea promovării diversității culturale și a procesului de integrare, identificării beneficiilor comune, prevenirii intoleranței și xenofobiei, precum și asigurării respectării ordinii publice și securității naționale	2025	Programul național privind migrația și azilul pentru anii 2026–2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 666/2025	28.1.1. Număr de sesiuni de informare desfășurate 28.1.2. Număr de persoane informate	Ministerul Afacerilor Interne; Inspectoratul General pentru Migrațiune; Inspectoratul General al Poliției de Frontieră		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
29.	Să se abțină de la deportarea, returnarea sau extrădarea oricărei persoane, indiferent de statutul acesteia, cu respectarea principiului nereturnării, atunci când există motive întemeiate de a considera că, în cazul returnării, persoana ar fi expusă riscului de a suferi un prejudiciu ireparabil ca urmare a torturii, a relelor tratamente sau a altor încălcări grave ale drepturilor omului. Rec. nr. 26 (b)	2025	29.1. Consolidarea capacităților angajaților Inspectoratului General pentru Migrațiune și ai Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, în ceea ce privește aplicarea corectă a prevederilor convențiilor internaționale privind protecția refugiaților și a standardelor internaționale, precum și familiarizarea acestora cu practicile recomandate în domeniul drepturilor omului și al protecției străinilor aflați în situații de pericol	2025	-	29.1.1. Număr de instruiri organizate 29.1.2. Număr de personal instruit	Ministerul Afacerilor Interne; Inspectoratul General al Poliției de Frontieră; Inspectoratul General pentru Migrație		
30.	Să desfășoare anchete privind cazurile de deportare, extrădare, returnare forțată, expulzare și respingere colectivă a migranților și solicitanților de azil .de către funcționarii din domeniul aplicării legii. Rec. nr. 26 (c)	2028	30.1. Desfășurarea anchetelor în cazurile de deportare, extrădare, returnare forțată, expulzare și respingere colectivă	Sistem atic	-	30.1.1. Număr de anchete desfășurate	Procuratura Generală	Ministerul Afacerilor Interne	
31.	Să asigure aplicarea cadrului legislativ și de politici în domeniu, în special a Legii nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova,	2027	31.1. Asigurarea accesului persoanelor aflate în situații de vulnerabilitate la procedura de azil, cu respectarea	2027	-	31.1.1. Ponderea solicitanților de azil, a refugiaților și a beneficiarilor de protecție temporară care beneficiază de	Ministerul Afacerilor Interne, Inspectoratul General pentru	Casa Națională de Asigurări Sociale; Casa Națională de Asigurări în Medicină;	Inspectoratul General pentru Migrație; în limitele

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	a Legii nr. 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova și a Hotărârii Guvernului nr. 21/2023 privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate forțat din Ucraina, în vederea asigurării accesului efectiv și nediscriminatoriu al refugiaților și solicitanților de azil la asistență medicală, educație, locuințe și locuri de muncă. Rec. nr. 28		drepturilor omului, precum și facilitarea integrării sociale a acestora			acces efectiv la servicii și drepturi în domeniile sănătății, educației, locuirii și ocupării forței de muncă 31.1.2. Număr de cereri de azil recepționate 31.1.3. Număr de beneficiari ai unei forme de protecție internațională, conform Sistemului național de azil (statut de refugiat, protecție umanitară, protecție temporară) 31.1.4. Număr de străini care au solicitat măsuri de integrare 31.1.5. Număr de beneficiari de protecție temporară care primesc prestații sociale prin intermediul sistemului public de asigurări sociale	Migrație	Congresul Autorităților Locale	bugetului aprobat
		2027	31.2. Asigurarea accesului migranților la locuri de muncă	Anual		31.2.1. Număr de persoane angajate din categoria beneficiarilor străini, conform datelor Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă 31.2.2. Număr de persoane străine cu	Agenția Națională pentru Ocuparea Forței în Muncă; Casa Națională de Asigurări Sociale		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
						contribuții de asigurări sociale			
		2027	31.3. Asigurarea implementării acordurilor internaționale în domeniul securității sociale	Anual	-	31.3.1. Număr al prestaţiilor sociale stabilite în temeiul acordurilor internaționale în domeniul securității sociale, la care Republica Moldova este parte	Casa Națională de Asigurări Sociale		
32.	Să asigure accesul copiilor refugiați din Ucraina aparținând comunităților de romi la o educație de calitate și incluzivă în limba maternă, în vederea sporirii ratei de școlarizare. Rec. nr. 28 (a)	2028	32.1. Elaborarea Programului de învățare accelerată (PEA) pentru copiii fără acces la educație, inclusiv pentru copiii romi refugiați. 32.2. Deschiderea claselor cu predare în limba ucraineană. 32.3. Modificarea Codului educației nr. 152/2014 în vederea introducerii funcției de mediator educațional și instituirii acesteia în localitățile în care se înregistrează un nivel scăzut de frecventare a școlii de către copiii romi	1. 2026 2. 2024 3. 2025	Ordinul MEC nr. 490/2025 privind aprobarea Foii de parcurs a Ministerului Educației și Cercetării pentru integrarea copiilor refugiați în școlile din Republica Moldova	32.1.1. Program de învățare accelerată elaborat 32.2.1. Clase deschise în limba ucraineană în cadrul Gimnaziului „Taras Șevcenko” din mun. Chișinău 32.3.1. Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 modificat prin introducerea funcției de mediator educațional 32.3.2. Număr de mediatori educaționali instituiți/angajați în localitățile cu o frecvență școlară redusă a copiilor romi	Ministerul Educației și Cercetării		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
33.	Să pună capăt segregării de facto în centrele de plasament temporar pentru refugiați și să adopte măsuri pentru a elimina discriminarea rasială împotriva persoanelor de etnie romă în ceea ce privește accesul la locuințe în afara centrelor de plasament temporar pentru refugiați, inclusiv prin organizarea unor campanii de educare a publicului privind drepturile consacrate de Convenție și modalitățile de depunere a plângerilor în cazurile de discriminare rasială. Rec. nr. 28 (b)	2025-2026	33.1. Organizarea sesiunilor de informare privind prevenirea și eliminarea discriminării rasiale și etnice în centrele de plasament temporar pentru persoanele strămutate de pe teritoriul altor state și în comunitățile-gazdă	2025-2026	-	33.1.1. Număr de sesiunilor de informare 33.1.2. Număr de persoane informate 33.1.3. Număr de parteneri implicați	Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Agenția Relații Interetnice	Autorităților Publice Locale	Costurile pentru implementarea acestor campanii vor fi acoperite din sursele externe oferite de către partenerii de dezvoltare
			33.2. Elaborarea și distribuirea materialelor informative (broșuri, pliante) privind prevenirea discriminării rasiale față de persoanele de etnie romă în centrele de plasament și comunitățile-gazdă		-	33.2.1. Număr de materiale informative (broșuri) distribuite			
			33.3. Desfășurarea unei sesiuni de instruire a personalului centrelor de plasament privind prevenirea discriminării rasiale		-	33.3.1. Număr de angajați instruiți 33.3.2.Număr de sesiuni de instruire			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
			față de persoanele de etnie romă						
34.	Să își intensifice eforturile de soluționare a cazurilor de apatridie existente, inclusiv prin elaborarea și adoptarea unui cadru de politici privind combaterea apatridiei, pentru a permite tuturor apatrizilor, fără discriminare, să li se stabilească statutul și să obțină documente de identitate. Rec. nr. 30 Să furnizeze, în termen de un an de la adoptarea prezentelor Observații finale, informații cu privire la punerea în aplicare a recomandărilor conținute în punctul 34	2027	34.1. Asigurarea accesului nediscriminatoriu al persoanelor la procedura de recunoaștere a statutului de apatrid și oferirea posibilității apatrizilor de a-și restabili identitatea juridică și de a-și exercita drepturile fără restricții discriminatorii	2027	În vederea excluderii riscului de apatridie a copiilor și facilitării procesului de obținere a cetățeniei Republicii Moldova de către copiii apatrizi născuți pe teritoriul Republicii Moldova, la 10 iulie 2025 a fost aprobată noua Lege a cetățeniei nr. 253/2025	34.1.1. Număr de cereri privind recunoașterea statutului de apatrid recepționate 34.1.2. Număr de persoane cărora le-a fost recunoscut statutul de apatrid; 34.1.3. Număr de apatrizi recunoscuți care au obținut cetățenia Republicii Moldova	Inspectoratul General pentru Migrațiune; Ministerul Afacerilor Interne; Agenția Servicii Publice		În limitele bugetului aprobat
35.	Să intensifice eforturile de sensibilizare a opiniei publice cu privire la importanța diversității etnice și culturale și a luptei împotriva discriminării rasiale și să integreze aceste concepte la toate nivelurile sistemului de învățământ, pentru a promova prietenia și solidaritatea interetnică substanțială. Să adopte măsuri pentru a se asigura că istoria	Anual	35.1. Desfășurarea campaniilor de informare și a activităților educative, culturale și de sensibilizare privind combaterea discriminării și a discursului de ură, inclusiv în cadrul Săptămânii Memoriei Holocaustului” și al evenimentelor prilejuite de Ziua Europeană de	Anual	Strategia de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027	35.1.1. Număr de evenimente/activități/campanii de informare desfășurate 35.1.2. Număr de persoane participante la activitățile și evenimentele organizate 35.1.3. Acoperirea mediatică a campaniilor (număr de mențiuni în mass-media, reach-	Ministerul Educației și Cercetării; Agenția Relații Interetnice		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	este predată într-un mod care să prevină marginalizarea grupurilor etnice minoritare, inclusiv prin consolidarea grupurilor de lucru pentru elaborarea curriculumului, în vederea îndeplinirii eficiente a mandatului acestora. Rec. nr. 32		Comemorare a Victimelor Holocaustului împotriva Romilor, Ziua Internațională pentru Eliminarea Discriminării Rasiale (21 martie), Ziua Internațională a Toleranței (16 noiembrie), Ziua Internațională a Drepturilor Omului (10 decembrie). 35.2. Ajustarea curriculumului școlar și elaborarea suportului didactic cu includerea componentei de interculturalitate			ul postărilor pe rețelele sociale) 35.1.4. Număr de instituții educaționale și culturale implicate ca parteneri în derularea activităților 35.2.1. Curriculum ajustat 35.2.2. Suport didactic elaborat			
36.	Să ia în calcul oportunitatea ratificării acelor tratate internaționale în domeniul drepturilor omului la care Republica Moldova nu este încă parte, în special a celor ale căror prevederi prezintă relevanță directă pentru comunitățile care pot fi supuse discriminării rasiale, inclusiv a Convenției internaționale privind protecția drepturilor tuturor lucrătorilor migranți și a membrilor familiilor acestora,	2027	36.1. Realizarea unui studiu de fezabilitate privind ratificarea Convenției internaționale privind protecția drepturilor tuturor lucrătorilor migranți și ale membrilor familiilor acestora	2027	-	36.1.1. Studiu de fezabilitate elaborat 36.1.2. Proiect de lege adoptat, după caz	Ministerul Muncii și Protecției Sociale		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	ținând cont de caracterul indivizibil al tuturor drepturilor omului. Rec. nr. 33								
		2028	36.2. Realizarea unui studiu de fezabilitate privind ratificarea Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare	2028	-	36.2.1. Studiu de fezabilitate elaborat	Ministerul Educației și Cercetării		
37.	Să ratifice amendamentul la art. 8 (6) din Convenție, adoptat la 15 ianuarie 1992 în cadrul celei de-a paisprezecea reuniuni a statelor părți la Convenție și aprobat de Adunarea Generală Organizației Națiunilor Unite prin Rezoluția nr. 47/111. Rec. nr. 34	2028	37.1. Inițierea și promovarea procedurii de ratificare a amendamentului la art. 8 alin. (6) din Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială, adoptat la 15 ianuarie 1992 și aprobat prin Rezoluția nr. 47/111 a Adunării Generale a ONU	2028	-	37.1.1. Amendament ratificat	Ministerul Educației și Cercetării		
38.	Să asigure implementarea, în ordinea juridică internă, a Declarației și Programului de acțiune de la Durban, adoptate în septembrie 2001 de Conferința mondială împotriva rasismului, discriminării rasiale, xenofobiei și intoleranței asociate acestora, cu luarea în	2028	38.1. Examinarea și implementarea, în limitele competențelor autorităților publice centrale, a acțiunilor prevăzute în Programul de acțiuni de la Durban	2028	-	38.1.1. Acțiuni examinate și implementate conform competențelor autorităților publice centrale	Ministerul Educației și Cercetării; Agenția Relații Interetnice		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	considerare a documentului final al Conferinței de revizuire de la Durban, desfășurate la Geneva în aprilie 2009, precum și includerea în următorul raport periodic a informațiilor specifice privind planurile de acțiuni și alte măsuri întreprinse la nivel național pentru implementarea Declarației și Programului de acțiune de la Durban. Rec. nr. 35								
39.	Să includă în următorul raport periodic informațiile privind rezultatele măsurilor întreprinse pentru implementarea programului de activități aferent Deceniului internațional al persoanelor de origine africană (2015-2024), precum și privind măsurile și politicile durabile implementate în colaborare cu persoanele de origine africană și cu organizațiile acestora, ținând cont de Recomandarea generală nr. 34 (2011) a Comitetului privind	Anual	39.1. Susținerea evenimentelor/proiectelor organizațiilor comunităților afro-asiatice din cadrul Consiliului Coordonator al organizațiilor etnoculturale pe lângă ARI, axate pe protecția copiilor și a familiilor, integrarea refugiaților, consolidarea coeziunii sociale, promovarea identității culturale și combaterea discriminării rasiale	Anual	-	39.1.1. Număr de evenimente organizate/proiecte susținute financiar și/sau metodologic 39.1.2. Număr de persoane din comunitățile afro-asiatice/din publicul larg care au participat la evenimente/ beneficiat direct de proiecte	Agenția Relații Interetnice	Toate instituțiile publice centrale pe domeniul lor de competență	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	discriminarea rasială împotriva persoanelor de origine africană. Rec. nr. 36								
40.	Să continue consultările și să intensifice dialogul cu organizațiile societății civile care activează în domeniul protecției drepturilor omului, în special cu cele care luptă împotriva discriminării rasiale, în contextul pregătirii următorului raport periodic și al acțiunilor de urmat la prezentele observații finale. Rec. nr. 37	2028	40.1. Organizarea ședințelor de consultare cu organizațiile societății civile care activează în domeniul protecției drepturilor omului, în contextul pregătirii următorului raport periodic și al acțiunilor subsecvente observațiilor finale ale Comitetului CERD	2028	-	40.1.1. Număr de ședințe organizate 40.1.2. Număr de participanți 40.1.3. Număr de decizii luate	Agenția Relații Interetnice		
41.	Să asigure disponibilitatea și accesibilitatea publicului la rapoartele Republicii Moldova la data prezentării acestora, precum și punerea la dispoziția tuturor autorităților și instituțiilor publice responsabile de implementarea Convenției, inclusiv a autorităților administrației publice locale, a observațiilor finale ale Comitetului referitoare la aceste rapoarte, în limba	2028	41.1. Traducerea rapoartelor și transmiterea acestora autorităților publice centrale	2028	-	41.1.1. Rapoarte traduse și transmise autorităților publice centrale	Ministerul Educației și Cercetării; Agenția Relații Interetnice	Organizația Națiunilor Unite	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	oficială și, după caz, în alte limbi de uz comun. Rec. nr. 38								
42.	Să actualizeze documentul comun de bază , care datează din septembrie 2011, în conformitate cu orientările armonizate privind raportarea în temeiul tratatelor internaționale privind drepturile omului, în domeniul drepturilor omului, în special cu cele referitoare la documentul comun de bază, adoptate la cea de-a cincea reuniune intercomitete a mecanismelor create în temeiul tratatelor privind drepturile omului, desfășurată în iunie 2006 (HRI/GEN/2/Rev.6, cap. I), cu respectarea limitei de 42 400 de cuvinte prevăzute de Rezoluția 68/268 a Adunării Generale. Rec. nr. 39	2028	42.1. Actualizarea documentului comun de bază al Republicii Moldova, în conformitate cu orientările armonizate privind raportarea în temeiul tratatelor internaționale în domeniul drepturilor omului (HRI/GEN/2/Rev. 6, cap. I), inclusiv cu respectarea limitei de 42 400 de cuvinte, prin coordonarea interinstituțională a procesului și implicarea autorităților publice relevante	2028	-	42.1.1. Document comun de bază actualizat	Ministerul Educației și Cercetării		
43.	Să furnizeze, în termen de un an de la adoptarea Observațiilor finale, informații cu privire la implementarea recomandărilor prevăzute la pct. 24 lit. (c) și (e), referitoare la situația persoanelor de	2027	43.1. Elaborarea raportului	2027	-	43.1.1. Raport elaborat	Ministerul Educației și Cercetării		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	etnie romă, și la pct. 30, referitoare la apatridie, în conformitate cu art. 9 alin. (1) din Convenție și cu art. 65 din Regulamentul de procedură al Comitetului. Rec. nr. 40								
44.	Să includă în următorul raport periodic a informațiilor detaliate privind măsurile concrete întreprinse pentru implementarea recomandărilor prevăzute la pct. 18, referitoare la discursul de instigare la ură, pct. 22, referitoare la situația grupurilor etnice minoritare, pct. 24, referitoare la situația persoanelor de etnie romă, și pct. 28, referitoare la migranți, refugiați și solicitanți de azil. Rec. nr. 41	2028	44.1. Elaborarea raportului detaliat	2028	-	44.1.1. Raport elaborat	Ministerul Educației și Cercetării	Ministerul Justiției; Inspectoratul General al Poliției; Procuratura Generală; Agenția Relații Interetnice; Ministerul Educației și Cercetării; Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă; Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General pentru Migrație); Ministerul Sănătății	
45.	Să elaboreze și să prezinte, până la 25 februarie 2028,	2028	45.1. Elaborarea raportului	2028	-	45.1.1. Raport elaborat	Ministerul Educației și Cercetării		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	rapoartele periodice combinate 15-18 ale Republicii Moldova, sub forma unui singur document, cu luarea în considerare a orientărilor privind prezentarea rapoartelor, adoptate de Comitet în cadrul celei de-a 71-a sesiuni (CERD/C/2007/1), și cu abordarea tuturor aspectelor formulate în observațiile finale, precum și cu respectarea limitei de 21 200 de cuvinte pentru rapoartele periodice și de 42 400 de cuvinte pentru documentul comun de bază, prevăzute de Rezoluția 68/268 a Adunării Generale. Rec. nr. 42								

NOTĂ EXPLICATIVĂ

la proiectul Dispoziției de Guvern *cu privire la aprobarea Setului de măsuri pentru implementarea recomandărilor recepționate în cadrul Observațiilor finale ale Comitetului pentru Eliminarea Discriminării Rasiale privind rapoartele periodice combinate 12-14 ale Republicii Moldova*

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul setului de măsuri pentru implementarea recomandărilor recepționate în cadrul Observațiilor finale ale Comitetului pentru Eliminarea Discriminării Rasiale (CERD) privind rapoartele periodice combinate 12-14 ale Republicii Moldova a fost elaborat de către Secretariatul Comisiei specializate a Consiliului Național pentru Drepturile Omului din cadrul Ministerului Educației și Cercetării responsabil de monitorizarea implementării tratatului menționat asupra.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Republica Moldova a ratificat Convenția privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială la 26 ianuarie 1993. Ratificarea acesteia a constituit un pas important în consolidarea statului de drept în Republica Moldova. Implementarea Convenției reprezintă o garanție pentru respectarea egalității în fața legii, asigurarea dreptului la protecție egală împotriva discriminării și combaterea barierelor rasiale, în vederea promovării conviețuirii armonioase a tuturor persoanelor în cadrul statului.

În scopul monitorizării nivelului de implementare a Convenției de către statele membre, CERD periodic organizează și desfășoară runde de monitorizare, precum și elaborează recomandări pentru implementarea Convenției:

Astfel, la moment s-au realizat 5 runde de raportare:

- Primul ciclu de raportare a fost axat pe prezentarea generală a cadrului constituțional, legislativ și instituțional creat pentru implementarea Convenției. Acest ciclu a inclus raportul inițial, precum și rapoartele periodic al doilea, al treilea și al patrulea, transmise pe 17 ianuarie 2001
- Al doilea ciclu de raportare a fost dedicat evaluării progreselor înregistrate în implementarea articolelor 2-7 ale Convenției, inclusiv măsurilor legislative, de politici publice și instituționale adoptate în perioada de referință. Acest ciclu a cuprins rapoartele periodic al cincilea, al șaselea și al șaptelea, transmise pe 09 martie 2006.
- Al treilea ciclu de raportare a fost centrat pe consolidarea măsurilor de prevenire a discriminării rasiale și promovarea egalității în exercitarea drepturilor civile, politice, economice, sociale și culturale, incluzând rapoartele periodic al optulea și al nouălea, transmise pe 02 martie 2010.
- Al patrulea ciclu de raportare a avut ca obiectiv analiza impactului măsurilor adoptate și răspunsul la recomandările formulate anterior de Comitet, fiind reflectat în rapoartele periodic al zecelea și al unsprezecelea, transmise pe 05 ianuarie 2016.
- Al cincilea ciclu de raportare a fost focusat pe evaluarea progreselor recente, identificarea lacunelor persistente și situația grupurilor vulnerabile, inclusiv combaterea discursului de ură și eficiența mecanismelor de protecție și remediere. Acest ciclu a inclus rapoartele periodic al doisprezecelea-al paisprezecelea, transmise pe 18 iunie 2020.

În anul 2028 va avea loc al șaselea ciclu de raportare, în cadrul căruia Guvernul va prezenta rapoartele periodice al cincisprezecelea–al optsprezecelea, care va aborda toate aspectele semnalate în observațiile finale ale CERD.

Proiectul setului de măsuri a fost elaborat în scopul asigurării unei coordonări coerente și a unei planificări eficiente a implementării recomandărilor la nivel național.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Conform observațiilor finale ale Comitetul pentru Eliminarea Discriminării Rasiale (CERD), Republica Moldova a înregistrat progrese în domeniul prevenirii și combaterii

discriminării rasiale, inclusiv prin modificarea cadrului legislativ, consolidarea unor mecanisme instituționale și adoptarea unor politici și planuri de acțiune relevante. Printre acestea se remarcă modificările aduse Codului penal și Codului contravențional privind discursul de ură și infracțiunile motivate de ură, consolidarea cadrului legal în domeniul egalității și adoptarea unor programe dedicate grupurilor vulnerabile, în special populației rome.

Cu toate acestea, CERD constată existența unor deficiențe structurale și lacune normative care limitează eficiența implementării Convenției. Un prim aspect major îl constituie lipsa unor date statistice actualizate, complete și dezagregate privind componența etnică a populației și situația socio-economică a minorităților etnice, inclusiv a romilor, a non-cetățenilor, refugiaților, solicitanților de azil și apatrizilor. Această lacună afectează capacitatea autorităților de a elabora politici bazate pe dovezi și de a evalua impactul măsurilor adoptate. Totodată, este necesar de observat că în special în domeniul sănătății, colectarea și utilizarea datelor statistice dezagregate pe criterii etnice nu este posibilă, din considerente legale, etice și de protecție a datelor cu caracter personal, ceea ce impune identificarea unor metode alternative, conforme cadrului normativ privind protecția datelor.

În ceea ce privește aplicarea Convenției în ordinea juridică internă, deși tratatele internaționale ratificate fac parte din dreptul intern și au prioritate față de legislația națională, CERD semnalează absența practicii judiciare relevante, respectiv lipsa cazurilor în care prevederile Convenției sunt invocate sau aplicate direct de instanțele naționale. Această situație indică deficiențe în formarea profesională și nivelul scăzut de conștientizare a judecătorilor, procurorilor și altor actori ai sistemului de justiție.

La nivel instituțional, deși au fost create mecanisme de coordonare, precum Consiliul Național pentru Drepturile Omului și comisiile sale specializate, resursele umane, financiare și tehnice alocate sunt insuficiente, iar rolurile de monitorizare și evaluare a politicilor în domeniul combaterii discriminării rasiale rămân neclar definite. De asemenea, cooperarea cu societatea civilă, în special cu organizațiile care reprezintă minoritățile etnice, este limitată și adesea formală, fiind restricționată la organizații acreditate.

Un alt domeniu problematic îl constituie mandatul limitat al Consiliului pentru Egalitate. Deși cadrul normativ a fost îmbunătățit, Consiliul nu dispune de competențe sancționatorii și nu poate sesiza direct Curtea Constituțională, iar rata scăzută de executare a deciziilor sale și subfinanțarea instituției, reduce semnificativ eficiența mecanismului de protecție împotriva discriminării.

CERD identifică lacune legislative importante în domeniul combaterii discursului de ură și al infracțiunilor motivate de ură, întrucât legislația națională nu transpune integral cerințele articolului 4 al Convenției, iar anumite criterii protejate, precum „descendența”, nu sunt expres incluse. Totodată, persistă un nivel redus de raportare a faptelor de discriminare rasială, discurs de ură și infracțiuni motivate de ură, precum și dificultăți în calificarea juridică corectă a acestora de către organele de aplicare a legii.

Un alt deficit major îl reprezintă lipsa unei interdicții explicite a profilării rasiale în legislația națională și inexistența unui mecanism independent de investigare a plângerilor privind profilarea rasială și violența motivată rasial comisă de forțele de ordine.

Situația minorităților etnice, în special a populației rome, relevă probleme persistente în accesul la educație, ocuparea forței de muncă, servicii medicale și locuințe, în pofida existenței unui program național dedicat. Implementarea acestuia este afectată de alocarea insuficientă de resurse, mecanisme slabe de coordonare și monitorizare, precum și de capacitatea redusă a autorităților locale. De asemenea, funcția de mediator comunitar rom rămâne subfinanțată și incomplet acoperită.

În cazul migranților, refugiaților și solicitanților de azil, CERD semnalează deficiențe în aplicarea nediscriminatorie a cadrului normativ, inclusiv riscuri de tratament diferențiat în accesul la protecție internațională, educație, sănătate și locuire, precum și lipsa unor mecanisme eficiente de prevenire a segregării.

În ansamblu, aceste constatări evidențiază necesitatea intervenției prin revizuirea și completarea cadrului normativ, consolidarea mandatelor instituționale, alocarea resurselor adecvate și dezvoltarea capacităților profesionale ale actorilor implicați. Intervenția este esențială pentru asigurarea unei implementări efective, coerente și sustenabile a Convenției și pentru garantarea egalității reale și a protecției împotriva discriminării rasiale în Republica Moldova.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Aprobarea și implementarea acestui set de măsuri reprezintă un pas concret pentru respectarea obligațiilor internaționale asumate de Republica Moldova în temeiul Convenției internaționale privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială, demonstrând angajamentul ferm al statului în promovarea egalității, combaterii discriminării rasiale și protejării drepturilor persoanelor aparținând minorităților etnice.

Printre principalele măsuri se numără:

- Consolidarea coordonării instituționale

Măsurile propuse prevăd întărirea coordonării între instituțiile statului responsabile de prevenirea și combaterea discriminării rasiale, inclusiv prin consolidarea rolului mecanismelor naționale de coordonare în domeniul drepturilor omului, clarificarea atribuțiilor instituționale și îmbunătățirea cooperării interinstituționale. Aceste acțiuni vor facilita utilizarea eficientă a resurselor, vor asigura o monitorizare mai riguroasă a politicilor de egalitate și vor contribui la o implementare coerentă a recomandărilor formulate de Comitetul pentru Eliminarea Discriminării Rasiale.

- Protecția grupurilor vulnerabile

Setul de măsuri include acțiuni orientate spre protejarea persoanelor și grupurilor expuse unui risc sporit de discriminare rasială, în special populația romă, minoritățile etnice, migranții, refugiații, solicitanții de azil și apatrizii. Sunt prevăzute intervenții pentru reducerea inegalităților structurale în accesul la educație, sănătate, ocuparea forței de muncă, locuire și servicii publice, precum și prevenirea segregării și a discriminării multiple sau intersecționale.

- Îmbunătățirea identificării și soluționării cazurilor de discriminare

Măsurile propuse vizează consolidarea capacității autorităților competente de a identifica, documenta și soluționa eficient cazurile de discriminare rasială, discurs de ură și infracțiuni motivate de ură. Sunt prevăzute instruiri specializate pentru judecători, procurori, polițiști și alți funcționari publici, precum și elaborarea unor metodologii clare pentru aplicarea legislației și utilizarea directă a prevederilor Convenției în practica națională.

- Asigurarea investigării eficiente și sancționării faptelor de discriminare

Este prevăzută consolidarea capacității organelor de aplicare a legii și a sistemului judiciar pentru investigarea eficientă a faptelor de discriminare rasială și a infracțiunilor motivate de ură, inclusiv prin îmbunătățirea calificării juridice a faptelor, reducerea tergiversărilor procedurale și asigurarea aplicării unor sancțiuni proporționale și disuasive. Aceste măsuri contribuie la descurajarea comportamentelor discriminatorii și la consolidarea încrederii victimelor în sistemul de justiție.

- Prevenirea discriminării prin educație și măsuri de sensibilizare

Măsurile propuse includ acțiuni de prevenire a discriminării rasiale prin campanii de informare și sensibilizare, promovarea educației pentru drepturile omului, diversitate și toleranță în sistemul

educațional și în societate, precum și combaterea stereotipurilor și discursului de ură în spațiul public, inclusiv în mediul online.

Aprobarea acestui set de măsuri este imperativă pentru realizarea recomandărilor CERD și pentru consolidarea sistematică a mecanismelor naționale de prevenire și combatere a discriminării rasiale în Republica Moldova. Implementarea acestora va conduce la o abordare integrată și mai eficientă a autorităților, va contribui la protejarea drepturilor și demnității persoanelor afectate și va asigura respectarea angajamentelor internaționale asumate de stat. Abordarea structurală a setului de măsuri implică, în calitate de responsabili, autoritățile publice centrale și locale cu competențe în domeniul drepturilor omului și al egalității, cu participarea partenerilor de dezvoltare și a reprezentanților societății civile, în special a organizațiilor care reprezintă minoritățile etnice.

Implementarea setului de măsuri va contribui la elaborarea raportului solicitat de către CERD, pentru al șaselea ciclu de raportare care va avea loc la 25 februarie 2028.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea setului de măsuri va avea un impact direct asupra autorităților publice centrale și locale cu competențe în domeniul drepturilor omului, egalității și relațiilor interetnice. Impactul constă în principal în consolidarea atribuțiilor existente, îmbunătățirea mecanismelor de coordonare interinstituțională și eficientizarea proceselor de monitorizare, raportare și implementare a politicilor publice privind prevenirea și combaterea discriminării rasiale.

Măsurile propuse nu presupun crearea unor instituții noi, ci optimizarea funcționării structurilor existente, inclusiv prin clarificarea responsabilităților, dezvoltarea capacităților profesionale ale personalului și îmbunătățirea cooperării între instituțiile publice și societatea civilă. Impactul este unul pozitiv, contribuind la creșterea eficienței administrației publice și la alinierea activității acesteia la standardele internaționale în domeniul drepturilor omului.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea măsurilor prevăzute în Setul de măsuri se va realiza din contul alocațiilor bugetare aprobate autorităților și instituțiilor responsabile, precum și din alte surse, în conformitate cu legislația.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Setul de măsuri va avea un impact social semnificativ, contribuind la reducerea discriminării rasiale, a discursului de ură și a excluziunii sociale, precum și la consolidarea coeziunii sociale și a relațiilor interetnice. Implementarea acestora va spori încrederea publicului în instituțiile statului și în mecanismele de protecție a drepturilor omului.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Nu este aplicabil.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul respectă prevederile legislației naționale și nu intră în contradicție cu prevederile legislației UE.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Setul de măsuri pentru implementarea recomandărilor recepționate în cadrul Observațiilor finale ale Comitetului pentru Eliminarea Discriminării Rasiale (CERD) privind rapoartele periodice combinate 12-14 ale Republicii Moldova a fost elaborat în baza propunerilor membrilor Comisiei specializate a Consiliului Național pentru Drepturile Omului în cadrul a 6 ședințe de elaborare a setului de măsuri: 04 martie 2024; 09 iulie 2024; 09 august 2024; 23 decembrie 2024; 13 octombrie 2025; 24 octombrie 2025. Proiectul Setului de măsuri a fost aprobat de membrii Comisiei în cadrul ședinței din 24 octombrie 2025.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului și consultarea acestuia a fost publicat pe platforma guvernamentală de consultări publice Particip.gov.md: https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-de-initiere-a-procesului-de-elaborare-a-proiectului-dispozitiei-guvernului-cu-privire-la-aprob/15369

Ulterior, proiectul dispoziției Guvernului a fost supus procedurilor de consultare publică, avizare și expertizare de către autoritățile și instituțiile publice relevante, inclusiv cele responsabile de implementarea măsurilor prevăzute în proiect. În cadrul procesului de consultare au fost implicate următoarele instituții:

Cancelaria de Stat (Direcția Autoritățile publice Locale; Direcția Autoritățile publice Centrale);
Ministerul Infrastructurii şi Dezvoltării Regionale
Ministerul Afacerilor Externe
Ministerul Justiției (cu consultarea autorităților în subordine)
Ministerul Muncii și Protecției Sociale (cu consultarea autorităților în subordine)
Ministerul Finanţelor
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Ministerul Apărării
Ministerul Afacerilor Interne (cu consultarea autorităților în subordine)
Ministerul Culturii
Ministerul Sănătății (cu consultarea autorităților în subordine)
Ministerul Mediului
Ministerul Energiei
Agenția Relații Interetnice
Agenția Servicii Publice
Biroul Național de Statistică
Casa Națională de Asigurări Sociale
Centrul de Instruire a Avocaților
Consiliul Audiovizualului
Consiliul pentru Egalitate
Consiliul Superior al Magistraturii
Institutul Național al Justiției
Oficiul Avocatul Poporului
Procuratura Generală

În cadrul procesului de avizare, proiectul a parcurs două etape de avizare interinstituțională, iar la 15 iulie 2026 a fost organizată o ședința de consultare pentru examinarea observațiilor și propunerilor formulate de autoritățile participante. În urma consultărilor, proiectul a fost revizuit și completat prin operarea modificărilor agreate.

7. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul se încorporează în cadrul normativ în vigoare. Implementarea Setului de măsuri va necesita inițierea și promovarea unor proiecte de modificare a cadrului normativ, inclusiv:

- modificarea cadrului normativ care reglementează activitatea Avocatului Poporului și a Oficiului Avocatului Poporului;
- modificarea Codului serviciilor media audiovizuale;
- modificarea cadrului normativ privind organizarea și funcționarea serviciului de mediator comunitar;
- modificarea Codului educației nr. 152/2014 în vederea introducerii funcției de mediator educațional și instituirii acesteia în localitățile cu o frecvență redusă a copiilor romi la școală.

8. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea Setului de măsuri va implica o abordare intersectorială, cu implicarea diferitelor autorități publice, precum și a organizațiilor necomerciale și a societății civile. Va fi necesară o mobilizare a resurselor financiare și umane de către fiecare instituție responsabilă. Proiectul Dispoziției pentru aprobarea setului de măsuri nu implică costuri suplimentare din partea bugetului de stat, acțiunile incluse vor fi implementate în limita alocațiilor bugetare aprobate.

Ministerului Educației și Cercetării va asigura monitorizarea anuală a implementării setului de măsuri.

Ministru **Dan PERCIUN**

Ex.: Alisia Parfentieva
Tel. 067441720
Email: alisia.parfentieva@mec.gov.md

SINTEZA
Obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor)
la proiectul Dispoziție a Guvernului privind aprobarea Setului de măsuri pentru implementarea recomandărilor recepționate în cadrul Observațiilor finale ale Comitetului pentru Eliminarea Discriminării Rasiale privind rapoartele periodice combinate 12-14 ale Republicii Moldova

Participantul la avizare/expertizare		Conținutul obiecției/propunerilor (recomandărilor)	Argumentarea Ministerului Educației și Cercetării
AVIZARE			
Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (nr. 02-90 din 29.01.2026)	1	Redactarea textului la acțiunile nr.29.1 și nr.48.1, la compartimentul „Instituția responsabiă de implementarea recomandării”, cu denumirea completă a instituției – „Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă”.	**Se acceptă.** Textul a fost redactat conform solicitării.
Casa Naţională de Asigurări Sociale (nr. 1483 din 30.01.2026)	2	La recomandarea nr. 35 din anexa proiectului dispoziției, se propune de completat. - Acțiunea nr. 35.1 de completat cu indicatorul de monitorizare cu următorul text „Numărul beneficiarilor de protecție temporară care primesc prestații sociale prin intermediul sistemului public de asigurări sociale”.	**Se acceptă.** Acțiunea nr. 35.1 a recomandării nr. 35 a fost completat.
		- Acțiunea nr. 35.2 textul „Numărul persoanelor străine ale căror contribuții sociale sunt achitate de CNAS” de substituit cu textul „Numărul persoanelor străine în contul personal de asigurări sociale al cărora sunt înregistrate contribuții de asigurări sociale”.	**Se acceptă.** Textul acțiunii nr 35.2 a fost substituit.
		- Acțiunea nr. 35.3 de completat cu textul: „Asigurarea implementării acordurilor internaționale în domeniul securităţii sociale”.	**Se acceptă.** Acțiunea nr. 35.3 a fost completată conform solicitării.

		- coloana: „Termen pentru implementarea acțiunii” de completat cu cuvântul: „Anual”. - coloana: „Indicatori de monitorizare” de completat cu textul: „35.3.1 Numărul prestaţiilor sociale stabilite în temeiul acordurilor internaţionale în domeniul securităţii sociale, la care Republica Moldova este parte”.	
Ministerul Sănătății (nr. 24/281 din 30.01.2026)	3	Lipsa de obiecții și propuneri.	**Se acceptă.**
Cancelaria de Stat (nr. 1926-569 din 29.01.2026)	4	La toate acțiunile din Setul de măsuri a modifica anul de implementare 2025 cu anul 2026.	**Se acceptă.**
Agenția Servicii Publice (nr. 01/729 din 29.01.2026)	5	Lipsa propunerilor și obiecțiilor la proiectul dat.	**Se acceptă.**
Consiliul Audiovizualului (nr. 11 din 28.01.2026)	6	Textele „(TV și Radio) (Consiliul Audiovizualului)” de la acțiunea nr. 15.2, „(TV și Radio)” de la acțiunea 17.4 și „(TV și Radio)” de la indicatorii de monitorizare 15.2.1 și 17.4 urmează să fie excluse.	**Se acceptă.** Textele menționate au fost excluse conform solicitării.
		Recomandarea nr. 16 care prevede: „Să consolideze Consiliul Audiovizualului și să adopte măsuri de monitorizare și de combatere a răspândirii discursului de instigare la ură rasială în mass-media, pe internet și în rețelele de socializare, în strânsă cooperare cu instituțiile media, furnizorii de servicii de internet și platformele de socializare” urmează să fie exclusă sau modificată, respectiv și acțiunile planificate și indicatorii de monitorizare la această recomandare și autoritatea responsabilă urmează să fie revăzuți.	**Nu se acceptă.** Propunerea nu poate fi acceptată, întrucât formularea Recomandării nr. 16 reproduce textul oficial adoptat de Comitetul pentru Eliminarea Discriminării Rasiale și nu poate fi modificată la nivel național. Eventualele limitări ale cadrului normativ intern nu justifică reformularea recomandării, ci pot fi avute în vedere la etapa stabilirii măsurilor de implementare.

		Conform art. 2 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, subiecții codului sunt: a) furnizorii de servicii media aflați în jurisdicția Republicii Moldova; b) distribuitorii de servicii media aflați în jurisdicția Republicii Moldova; c) autoritatea de reglementare în domeniul serviciilor media audiovizuale; d) organele de supraveghere a activității furnizorilor publici de servicii media; e) furnizorii de servicii de platformă de partajare a materialelor video aflați în jurisdicția Republicii Moldova. Astfel, indicarea în recomandare a textului „mass-media, pe internet și în rețelele de socializare… furnizorii de servicii de internet și platformele de socializare” depășește cadrul legal național.	
Ministerul Energiei (nr. 10-219 din 02.02.2026)	7	Lipsa de propuneri și obiecții.	**Se acceptă.**
Ministerul Culturii (nr. 05/1-09/246 din 02.02.2026)	8	La recomandarea nr. 16 conform Observațiilor finale din Anexa la Dispoziția de Guvern al Setului de măsuri pentru implementarea recomandărilor recepționate în cadrul Observatorului menționat supra, care presupune modificarea Codului serviciilor media audiovizuale nr. 174/2018 pentru combaterea răspândirii discursului de instigare la ură rasială în mass-media, comunicăm că Codul a fost modificat prin Legea nr. 221/2025 pentru modificarea Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, care a introdus	**Nu se acceptă.** Legislația națională a Moldovei nu este pe deplin aliniată la standardele internaționale în materie de drepturile omului, având în vedere că garanțiile esențiale - precum principiile legalității, necesității și proporționalității - nu sunt integrate în mod consecvent în legile care reglementează mass-media și restricțiile privind libertatea de exprimare. Măsurile recente au

		mai multe elemente în sensul recomandării respective din Observațiile finale ale comitetului.	permis autorităților să suspende licențele și să blocheze resursele online fără o examinare judiciară independentă prealabilă, în timp ce definițiile juridice vagi creează spațiu pentru aplicarea arbitrară sau influențată politic. Cadrul juridic nu dispune, de asemenea, de mecanisme clare pentru combaterea discursului instigator la ură pe platformele digitale globale, de protecții suficiente pentru jurnaliștii care se confruntă cu hărțuire și de garanții adecvate privind independența Consiliului Audiovizualului – toate acestea neîndeplinind obligațiile Moldovei în conformitate cu normele internaționale.
Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat (nr. 22 din 30 ianuarie 2026)	9	La recomandarea nr. 8 a Comitetului, este inclusă acțiunea 3.1. Consolidarea capacităților serviciilor de ordine și securitate publică în combaterea infracțiunilor motivate de prejudecată, discurs de ură și propagandă de război prin campanii de sensibilizare, la care Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat (CNAJGS) figurează drept coresponsabil. Având în vedere că CNAJGS nu este abilitat cu competențe privind consolidarea capacităților serviciilor de ordine și securitate publică în interacțiune cu anumite comunități sau de elaborare a unui mecanism de interacțiune a serviciilor de ordine publică cu anumite comunități, solicităm	**Se acceptă.** CNAJGS a fost exclus din lista de co-responsabili.

		excluderea CNAJGS din lista de co-responsabili, sau după caz reformularea acțiunii astfel încât, CNAJGS să rămână co-responsabil exclusiv pe segmentul instruirii avocaților care activează în sistemul asistenței juridice garantate de stat.	
Ministerul Muncii și Protecției Sociale (nr. 02/437 din 29.01.2026)	10	La acțiunea 37, recomandarea nr. 28 (b) „Să pună capăt segregării de facto în centrele de plasament temporar pentru refugiați și să adopte măsuri pentru a elimina discriminarea rasială împotriva persoanelor de etnie romă în ceea ce privește accesul la locuințe în afara centrelor de plasament temporar pentru refugiați, inclusiv prin organizarea de campanii de educare a publicului cu privire la drepturile consacrate de Convenție și la modalitățile de depunere a plângerilor în caz de discriminare rasială" se reiterează necesitatea formulării și includerii unor acțiuni distincte care să vizeze eliminarea discriminării în asigurarea accesului la locuințe pentru persoanele aflate în afara Centrelor de Plasament Temporar pentru Refugiați (CPTR), acțiuni ce urmează a fi realizate de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR), în cooperare cu Autoritățile Publice Locale, în conformitate cu prevederile Legii nr. 75/2015 cu privire la locuințe.	**Se acceptă.** Recomandarea a fost adresată către MIDR, pentru elaborarea acțiunilor corespunzătoare.
Agenția Națională pentru Sănătate Publică (nr. 01-26-386 din 30.01.2026)	11	la subpunctele 24.5–28.3 și 24.6–28.4, indicatorii de monitorizare sunt identici. Se solicită excluderea dublărilor pentru a asigura claritatea și coerența documentului	**Nu se acceptă.** Propunerea de excludere a indicatorilor de monitorizare considerați identici la subpunctele 24.5–28.3 și 24.6–28.4 nu poate fi acceptată, întrucât, deși formularea indicatorilor este similară, aceștia

			monitorizează acțiuni distincte care derivă din recomandări diferite ale Comitetului pentru Eliminarea Discriminării Rasiale.
		la punctul 24, se propune înlocuirea sintagmei „în special a limbii ruse” cu „inclusiv a limbii ruse”, pentru a evita oricare interpretare discriminatorie în ceea ce privește protecția limbilor grupurilor etnice minoritare	**Nu se acceptă.** Sugestia de modificare a sintagmei „în special a limbii ruse” nu poate fi acceptată, deoarece formularea reproduce textul exact al Recomandării nr. 22 (b) adoptate de Comitetul pentru Eliminarea Discriminării Rasiale. Orice reformulare ar altera conținutul recomandării și ar crea discrepanțe între setul de măsuri și observațiile finale ale Comitetului. Menținerea formulării originale este necesară pentru asigurarea conformității și a trasabilității în procesul de raportare.
		la Nota explicativă, capitolul 2.2 „Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția”, ANSP consideră necesar să menționeze că, în special în domeniul sănătății, colectarea și utilizarea datelor statistice dezagregate pe criterii etnice nu este posibilă, din considerente legale, etice și de protecție a datelor cu caracter personal.	**Se acceptă.** Mențiunea ANSP a fost adăugată la Nota explicativă.
Ministerul Apărării (nr.11/155 din 03.02.2026)	12	Lipsa de obiecții și propuneri.	**Se acceptă.**
Oficiul Avocatului Poporului (nr. 04-3/6-204 din 03 februarie 2026)	13	În acest context, Oficiul Avocatului Poporului solicită repetat ca acțiunile planificate pentru implementarea recomandării nr.10 să fie următoarele: Ministerul Justiției:	**Se acceptă.** Recomandarea nr.10 a fost completată cu acțiunile propuse.

		4.1. Promovarea proiectului de modificare a cadrului normativ ce reglementează activitatea Avocatului Poporului și Oficiului Avocatului Poporului, pentru asigurarea implementării depline a recomandărilor Subcomitetului de Acreditare al Alianței Globale a Instituțiilor Naționale de Protecție a Drepturile Omului (GANHRI) și Comisiei de la Veneția.	
		Ministerul Finanțelor: 4.2. Consolidarea capacităților Oficiului Avocatului Poporului prin alocarea mijloacelor financiare pentru realizarea deplină a mandatului Avocatului Poporului: 4.2.1. Alocarea resurselor financiare necesare pentru realizarea activităților de mandat ale Avocatului Poporului; 4.2.2. Alocarea resurselor financiare necesare pentru toate unitățile de personal ale Oficiului Avocatului Poporului; 4.3. Restaurarea sediului Oficiului Avocatului Poporului din str. Sfatul Ţării nr.16	**Se acceptă.** Recomandarea nr.10 a fost completată cu acțiunile propuse.
		Prin urmare, la punctele 7 și 21, recomandările privind crearea unor sisteme de colectare a datelor, elaborarea indicatorilor de performanță sau instituirea unui mecanism de monitorizare a politicilor publice pentru minorități, precum și constituirea unui organism independent pentru investigarea profilării rasiale și violența din partea poliției, nu intră în competența Oficiului Avocatului Poporului.	**Se acceptă.** Oficiului Avocatului Poporului a fost scos ca instituție responsabilă la punctele menționate.
Ministerul Afacerilor Interne (Nr. 38/347 din 02.02.2026)	14	Reieșind din faptul că Ministerul Afacerilor Interne a elaborat și promovat un nou Program național de ordine și securitate publică pentru anii 2026–2030,	**Se acceptă.** S-a făcut referință la noul Program.

		aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 727/2025, la pct. 3 și pct. 14, în coloana nr. 6, urmează a fi făcută referință la noul Program.	
		Referitor la Recomandarea nr. 18 se recomandă extinderea instruirii asupra întregului spectru de funcționari din domeniul aplicării legii (polițiști, procurori, judecători), cu includerea, la compartimentul corespunzător „Instituția responsabilă de implementarea recomandării”, a Ministerului Afacerilor Interne, Procuraturii Generale și Consiliului Superior al Magistraturii sau a Institutului Național al Justiției.	**Se acceptă.** Tabelul a fost modificat corespunzător.
		În ceea ce privește Recomandarea nr. 19, atribuirea Poliției a sarcinii de evaluare a sistemului de raportare și a canalelor de depunere a plângerilor ridică probleme juridice, întrucât Poliția, în calitate de autoritate executivă responsabilă de implementarea mecanismelor, nu poate realiza o autoevaluare obiectivă, ceea ce poate compromite imparțialitatea și credibilitatea procesului. În consecință, se recomandă delimitarea clară a competențelor între elaborarea, implementarea, raportarea și evaluarea mecanismelor, astfel încât evaluarea să fie încredințată unei entități independente, iar Poliția să rămână responsabilă de implementarea și raportarea măsurilor. Campaniile de informare și sensibilizare pot fi derulate cu participarea Poliției, dar sub supervizarea autorității centrale responsabile de politicile antidiscriminare. Această clarificare asigură respectarea principiilor separației competențelor, obiectivitatea evaluării și conformitatea măsurilor propuse cu cadrul legal național și cu standardele internaționale.	**Se acceptă.** Consiliul pentru egalitate a fost inclus ca instituție responsabilă pentru a răspunde la toate cerințele recomandării.

		La Recomandarea nr. 32, la compartimentul „Documentul de politici în care se regăsește acțiunea”, se recomandă autorului să facă referință la noul Program național privind migrația și azilul pentru anii 2026–2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 666/2025. Totodată, se recomandă excluderea celui de-al doilea rând aferent recomandării respective.	**Se acceptă.** S-a făcut referință la noul Progran.
		La Recomandarea nr. 33, indicatorul 33.1.3 „Numărul solicitanților de azil pentru care nu s-a putut aplica principiul nereturnării, care prezentau pericol pentru securitatea statului și ordinea publică” contravine prevederilor Convenției din 1951 privind statutul refugiaților. Conform art. 9 din Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, autoritățile competente asigură accesul pe teritoriul Republicii Moldova al oricărui străin aflat la frontiera de stat, din momentul manifestării voinței, exprimată în scris sau oral, din care să rezulte solicitarea protecției Republicii Moldova. În acest context, se propune excluderea indicatorului menționat mai sus.	**Se acceptă.** Indicatorul a fost exclus.
		La Recomandarea nr. 35, se propune substituirea indicatorului „Rata de integrare socio-culturală a beneficiarilor unei forme de protecție internațională” cu indicatorul „Numărul străinilor care au solicitat măsuri de integrare”.	**Se acceptă.** Indicatorul a fost substituit.

Ministerul Justiţiei (03.02.2026 nr. 04/1-1147)	15	La proiectul dispoziției: La pct. 1, cuvintele „conform anexei” se vor substitui cu textul „(se anexează)”	**Se acceptă.** Textul a fost substituit.
		Se consideră necesară revizuirea termenelor indicate în punctele 3 și 4, pornind de la faptul că raportarea privind măsurile întreprinse pentru realizarea recomandărilor, precum și rezultate obținute urmează a fi prezentate anual. Respectiv, termenul de 15 decembrie nu asigură reflectarea datelor relevante pentru întreaga perioadă de raport solicitată.	**Se acceptă.** Noul termen propus este 15 ianuarie.
		Cu privire la semnarea dispoziției Guvernului, menționăm că, potrivit art. 36 alin. (2) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, doar hotărârile și ordonanțele Guvernului se contrasemnează de miniștrii care au obligația punerii în aplicare a acestora și/sau care sunt responsabili de domeniile de activitate care intră parțial sau integral în obiectul de reglementare al actului contrasemnat. Dispozițiile Guvernului se semnează doar de către Prim-ministru.	**Se acceptă.** Au fost făcute modificările corespunzătoare.
		Parafa de aprobarea anexei la proiectul dispoziției Guvernului se va expune conform formulei: „Aprobat prin Dispoziția Guvernului nr. _____/2026”.	**Se acceptă.** Au fost făcute modificările corespunzătoare.
		La acțiunile 2.1 și 2.2, se va exclude Inspectoratul Național de Probațiune din lista instituțiilor co-implementatoare.	**Se acceptă.** Inspectoratul Național de Probațiune a fost exclus din lista instituțiilor co-implementatoare.
		La acțiunea 3.1 „Consolidarea capacităților serviciilor de ordine și securitate publică în combaterea infracțiunilor motivate de prejudecată,	**Se acceptă.** CNAJGS a fost exclus din lista de co-responsabili.

		discurs de ură și propagandă de război prin campanii de sensibilizare," la care Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat (CNAJGS) figurează drept coresponsabil, având în vedere că CNAJGS nu este abilitat cu competențe privind consolidarea capacităților serviciilor de ordine și securitate publică în interacțiune cu anumite comunități sau de elaborare a unui mecanism de interacțiune a serviciilor de ordine publică cu anumite comunități, se solicită excluderea CNAJGS din lista de co-responsabili, sau după caz reformularea acțiunii astfel încât, CNAJGS să rămână co-responsabil exclusiv pe segmentul instruirii avocaților care activează în sistemul asistenței juridice garantate de stat.	
		La acțiunea 4.1, propusă pentru consolidarea independenței Oficiului Avocatului Poporului din Moldova, se propune următoarea redacție „4.1. Elaborarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul)"	**Se acceptă.** Acțiunea a fost redactată corespunzător.
		Cu referire la pct. 9, se consideră necesară excluderea acestuia din cadrul Setului de măsuri.	**Nu se acceptă.** Pentru a asigura conformitatea deplină cu recomandarea Comitetului pentru Eliminarea Discriminării Rasiale (CERD) și pentru a consolida mecanismele naționale de prevenire și sancționare a discriminării, este esențială revizuirea cadrului juridic privind Consiliul pentru Egalitate, inclusiv prin conferirea competenței de a aplica sancțiuni contravenționale și de a sesiza Curtea Constituțională.

			Această ajustare nu doar că răspunde standardelor internaționale prevăzute la art. 1 al Convenției, dar reflectă și poziția Consiliului pentru Egalitate, care, în avizul nr. 04/139 din 03.02.2026, subliniază lipsa unei acțiuni corespunzătoare privind dimensionarea mandatului său sancționator și propune completarea Setului de măsuri cu acțiunea de modificare a Codului Contravențional pentru atribuirea acestor competențe.
		În raport cu pct. 12, se va revizui necesitatea includerii acestuia în cadrul Setului de măsuri a acestor recomandări ale Comitetului, pe măsură ce formularea „[…] absența plângerilor și a acțiunilor în justiție (sublinierea ne aparține – n.a.) *referitoare la discriminarea rasială ar putea să dezvăluie lipsa unei legislații adecvate, cunoașterea insuficientă a căilor de atac disponibile, lipsa de încredere în sistemul judiciar, teama de represalii sau lipsa de voință din partea autorităților de a urmări în justiție făptașii* [...]” va fi verificată sub aspectul actualității ei (recomandarea fiind din 2005), iar ca urmare se va confirma indispensabilitatea acesteia.	**Se acceptă.**
		Cu referire la pct. 13, acesta urmează a fi exclus din cadrul Setului de măsuri. Or, acțiunile care deja sunt realizate nu pot fi incluse într-un Plan de acțiuni. Despre modificările operate în legislația penală privind incriminarea discursului de ură se va informa Comitetul la etapa de raportare.	**Nu se acceptă.** Conform avizului Consiliului pentru egalitate (Nr. 04/139 din 03.02.2026), recomandarea nr.13 este realizată doar parțial: „În ceea ce privește recomandarea 13, nu ar putea fi considerată realizată căci în PNADO 2024-2027, acțiunea 8.1.5.prevede:

			Analizarea cazuisticii Consiliului pentru egalitate și a agenților constatatori privind examinarea cauzelor de instigare la discriminare și de discurs de ură și, după caz, modificarea cadrului normativ, termen de realizare 2026. Drept urmare, am putea constata că ar exista careva lacune în implementarea Legii 111/2022. Respectiv, Consiliul propune identificarea acțiunilor în vederea implementării recomandării 13.”
		La acțiunile 14.1 și 14.2, se va exclude Institutul Național al Justiției, având în vedere că acesta este abilitat cu competența de instruire a judecătorilor și procurorilor și nu deține competențe privind consolidarea capacităților serviciilor de ordine și securitate publică în interacțiune cu comunitățile de etnie romă sau de elaborare a unui mecanism de interacțiune a serviciilor de ordine publică cu comunitățile de etnie romă.	**Se acceptă.** Institutul Național al Justiției a fost exclus de la acțiunile 14.1 și 14.2.
		La pct. 17: Se va exclude Ministerul Justiției, or, acesta nu este abilitat cu competența de colectare a datelor detaliate cu privire la numărul și tipurile de plângeri de discriminare rasială, de discursuri de instigare la ură rasială și de infracțiuni motivate de ură, la numărul de anchete, urmăriri penale și condamnări, precum și la despăgubirile acordate victimelor, dezagregate în funcție de vârstă, sex și origine etnică și națională a victimelor.	**Se acceptă.** Ministerul Justiției a fost exclus.
		Complementar, la acțiunea 17.3, compartimentele aferente termenelor pentru implementarea	**Se acceptă.**

		recomandării/acțiunii necesită a fi actualizate, prin substituirea cifrelor „2025” cu „2027” și, respectiv, „anual”.	Compartimentele aferente termenelor pentru implementarea recomandării/acțiunii au fost actualizate.
		La pct. 18, se va exclude Ministerul Justiției din lista instituțiilor responsabile de realizarea acțiunilor nominalizate. Or, formarea continuă a procurorilor și judecătorilor reprezintă o atribuție de bază a Institutului Național al Justiției.	**Se acceptă.** Ministerul Justiției a fost exclus din lista instituțiilor responsabile
		La pct. 20, se va exclude Ministerul Justiției în calitate de autoritate responsabilă de implementarea recomandării, deoarece nu este de competența ministerului reglementarea și implementarea controalelor efectuate de poliție, a verificărilor de identitate și a altor operațiuni polițienești.	**Se acceptă.** Ministerul Justiției a fost exclus în calitate de autoritate responsabilă de implementarea recomandării
		La pct. 23 se propune excluderea sintagmei „toate ministerele”. Ministerul Justiției nu este responsabil de promovarea unor astfel de măsuri la nivelul administrației publice centrale și locale. Considerăm că, pentru acțiunea 23.1, instituția responsabilă ar fi Parlamentul, iar pentru acțiunea 23.2 – Cancelaria de Stat.	**Se acceptă.** Sintagma „toate ministerele” a fost exclusă.
		La acțiunea 33.1, se va exclude Ministerul Justiției în calitate de instituție coresponsabilă. Competențele ministerului nu interferează cu realizarea măsurii de consolidare a capacităților angajaților Inspectoratului General pentru Migrație, Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, pe aspecte ce vizează aplicarea corectă a prevederilor convențiilor internaționale care asigură protecția refugiaților, a standardelor internaționale și familiarizarea acestora cu practicile recomandate în	**Se acceptă.** Ministerul Justiției a fost exclus în calitate de instituție coresponsabilă la acțiunea 33.1.

		domeniul drepturilor omului și al protecției străinilor aflați în pericol.	
		La pct. 42 se va exclude Ministerul Justiției. Cu titlu de principiu, se va nota că Programul de Acțiune de la Durban este un document de politici publice cu caracter transversal, care acoperă multiple domenii de competență ale mai multor autorități publice. O eventuală implementare a Programului necesită măsuri coordonate la nivel guvernamental. În acest context, se consideră oportun ca Ministerul Educației și Cercetării să își asume, la nivel național, rolul de autoritate centrală responsabilă de examinarea conținutului Declarației și al Planului de acțiuni și de coordonarea implementării acestora, cu implicarea, la necesitate, a autorităților pe domenii de competență specifice.	**Nu se acceptă.** Propunerea de excludere a Ministerului Justiției de la pct. 42 și 44 nu poate fi acceptată, întrucât contravine principiului responsabilității partajate în implementarea documentelor de politici publice cu caracter transversal. Programul de Acțiune de la Durban constituie un instrument de politici publice cu aplicabilitate intersectorială, care implică competențe distribuite între mai multe autorități ale administrației publice centrale. În conformitate cu principiile legalității, cooperării interinstituționale și exercitării atribuțiilor în limitele competenței stabilite de lege, fiecare autoritate publică are obligația de a examina și integra măsurile relevante în domeniul propriu de competență. Concentrarea responsabilității exclusiv la nivelul unei singure instituții ar fi contrară naturii transversale a documentului și ar conduce la o abordare incompletă a implementării. Ministerul Justiției, în calitatea sa de autoritate centrală responsabilă de coordonarea

			politicilor în domeniul drepturilor omului și al armonizării cadrului normativ, nu poate fi exclus din mecanismul de implementare și monitorizare.
		La pct. 44 se va exclude Ministerul Justiției. Se va nota că mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional este unul unanim recunoscut, imperativ și de aplicabilitate generală pentru toate autoritățile publice naționale, și nu vizează strict doar domeniul de competență al Ministerului Justiției. În ceea ce privește recomandarea de la pct. 44, se va nota că aceasta vizează pregătirile pentru următorul raport periodic, care, la nivel național, urmează a fi întocmit de Agenția Relații Interetnice, respectiv o acțiune separată ce ar reveni Ministerului Justiției ar fi inoportună.	**Se acceptă.** Ministerul Justiției a fost exclus de la pct. 44.
Ministerul Afacerilor Externe (Nr. DI/3/041-1075 din 02 februarie 2026)	16	Lipsa de obiecții și propuneri.	**Se acceptă.**
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (Nr. 2026 PDG -262)	17	Lipsa obiecțiilor și propunerilor	**Se acceptă.**
Procuratura Generală (04 februarie 2026 nr. 4-1d/26-73)	18	La recomandarea cu numărul 3, la capitolul Termenul pentru implementarea acțiunilor planificate, este indicat anul 2025. Este de menționat faptul că Programul de ordine și securitate publică pentru anii 2022–2025, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 913/2022, la care se face referire în proiect, detaliază direcțiile principale de politici racordate la obiectivele de ordine și	**Se acceptă.** Perioada de timp a fost modificat, conform recomandării.

		securitate publică stabilite în Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022–2030. Astfel, reieșind din cele expuse, propunem modificarea anului 2025 cu o altă perioadă de timp, deoarece realizarea măsurilor urmează a fi efectuată în viitor și nu în trecut. Această propunere este valabilă și pentru alte acțiuni unde este indicat termenul de implementare – anul 2025.	
		La recomandarea cu numărul 14, propunem de la capitolul *Instituția responsabilă de implementarea recomandării* excluderea Procuraturii Generale, deoarece Procuratura, conform art. 3 al Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, „este o instituție publică autonomă în cadrul autorității judecătorești” și nu are în calitate de atribuții consolidarea capacităților serviciilor de ordine și securitate publică.	**Se acceptă.** Procuratura Generală a fost exclusă ca instituție responsabilă de la recomandarea nr.14.
		La recomandarea nr. 16 - *Acțiuni planificate pentru implementarea recomandării*, și anume modificarea Codului serviciilor media audiovizuale, solicităm excluderea Procuraturii Generale de la capitolul *Instituție co-implementatoare*	**Se acceptă.** Procuratura Generală a fost exclusă de la capitolul *Instituție co-implementatoare*.
		La recomandarea cu nr. 19, la capitolul *Instituții responsabile de implementarea recomandării*, propunem includerea Ministerului Afacerilor Interne, conform atribuțiilor funcționale ale acestuia.	**Se acceptă.** Ministerului Afacerilor Interne este vizat ca instituție responsabilă de implementarea recomadării.
		La recomandarea cu nr. 21, și anume: „Să înființeze un organism de monitorizare independent care să aibă competența de a primi plângeri privind profilarea rasială și violența din partea poliției din motive rasiale (…)”, considerăm că Procuratura deja asigură un mecanism independent de recepționare și	**Nu se acceptă.** Pentru implementarea Recomandării CERD nr. 21, statul ar trebui să instituie un organism pe deplin independent de supraveghere (dacă nu există) a plângerilor privind profilarea

		examinare a plângerilor privind profilarea rasială și violența din partea colaboratorilor de poliție, iar indicarea acestui obiectiv ca indicator de performanță nu este relevantă și oportună.	rasială și violența polițienească, în conformitate cu Recomandarea Generală nr. 36 a CERD, care cere existența unor organisme autonome, separate de structurile de urmărire penală. Exemple relevante includ Marea Britanie, unde Independent Office for Police Conduct (IOPC) investighează independent plângerile privind conduita poliției, și Canada, unde mai multe provincii au creat organisme independente precum Special Investigations Unit (Ontario) sau BEI (Québec), ambele având mandat clar de investigare a abuzurilor polițienești. Practica internațională și standardele ONU în materie încurajează explicit existența unor astfel de mecanisme autonome.
		În ceea ce privește recomandarea cu numărul 33, solicităm excluderea Procuraturii Generale de la compartimentul *Instituții responsabile de consolidarea capacităților angajaților Inspectoratului General de Migrație* ș.a., deoarece, conform legislației în vigoare, aceste acțiuni nu intră în atribuțiile funcționale ale Procuraturii.	**Se acceptă.** Procuratura Generală a fost exclusă de la compartimentul *Instituții responsabile de consolidarea capacităților angajaților Inspectoratului General de Migrație* ș.a.,
		Aceeași situație este valabilă și pentru recomandarea cu nr. 35, solicitând excluderea Procuraturii Generale de la compartimentul instituțiilor responsabile.	**Se acceptă.** Procuratura Generală a fost exclusă de la compartimentul instituțiilor responsabile.
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (Nr. 04 –491 din 03.02.2026)	19	La elaborarea și adoptarea Legii nr. 75/2015 cu privire la locuințe, legiuitorul a prevăzut că acordarea locuințelor de către stat se face pe baza	**Nu se acceptă.** Deși Legea nr. 75/2015 prevede în mod corect principiul nediscriminării

		unor criterii corecte și nediscriminatorii, fără a face diferență în funcție de rasă, naționalitate, religie etc. Astfel, art. 1 din legea enunțată stabilește că dreptul la locuinţă constituie un drept fundamental, care face parte din dreptul la viaţă decentă al persoanei sau familiei. Dreptul la locuinţă prevede: a) stabilitatea privind raporturile de locaţiune, prestarea serviciilor adecvate aferente, asigurarea infrastructurii necesare, accesibilitatea surselor financiare; b) nediscriminarea în exercitarea dreptului la locuinţă, inclusiv accesul la piaţa locuinţelor, administrarea şi folosirea locuinţei, precum şi intrarea în proprietate a unei locuinţe; c) transparenţa exercitării de către autorităţi a atribuţiilor şi a obligaţiilor ce se referă la exercitarea dreptului la locuinţă. În contextul celor menționate, întru asigurarea cu locuințe nu există discriminare rasială, astfel persoanele de etnie romă, beneficiază de aceleași drepturi ca și alți cetățeni. Reieșind din cele expuse, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale urmează a fi exclus din lista instituțiilor responsabile de implementarea acțiunii prevăzute la pct. 37 din Setul de măsuri.	în accesul la locuință, existența unui cadru legal general nu este suficientă pentru a garanta, în practică, acces egal pentru grupurile vulnerabile, inclusiv pentru persoanele de etnie romă. Recomandările organismelor internaționale subliniază că statele trebuie nu doar să prevadă egalitatea în legislație, ci să și demonstreze efectiv că aceasta se aplică, prin măsuri proactive, monitorizare, colectare de date și intervenții direcționate acolo unde există riscul sau realitatea excluderii. În numeroase rapoarte ONU și ale altor mecanisme internaționale se evidențiază faptul că, în absența unor măsuri specifice, grupurile etnice minoritare continuă să se confrunte cu bariere sistemice în accesarea locuințelor, chiar dacă legea interzice discriminarea. În consecință, includerea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale în Setul de măsuri nu se justifică prin existența discriminării formale, ci prin necesitatea de a preveni și elimina orice formă de discriminare de facto, precum și de a asigura implementarea efectivă a obligațiilor internaționale asumate de stat. Prin urmare, recomandăm menținerea Ministerului în lista instituțiilor responsabile, pentru a contribui la monitorizarea și

			aplicarea soluțiilor specifice care să asigure acces egal și real la locuințe pentru toate persoanele, inclusiv pentru cele de etnie romă.
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (Nr.03-363 din 04.02.2026)	20	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	**Se acceptă.**
Ministerul Mediului (Nr.13-05/308 din 03.02.2026)	21	Vă comunicăm lipsa obiecțiilor și propunerilor.	**Se acceptă.**
Comisia Electorală Centrală (Nr. CEC-8/9907 din 04 februarie 2026)	22	În ceea ce privește subpunctul 23.1 din proiectul Setului de măsuri „23. 1. Modificarea cadrului normativ pentru monitorizarea reprezentării grupurilor minoritare în organismele alese și în posturi de decizie și de rang înalt la nivel central și local”, considerăm că în vederea monitorizării nu este necesară modificarea cadrului normativ, ci implementată în practică monitorizarea în cauză.	**Se acceptă.** Acțiunile care vizează CEC au fost modificate.
		Prin urmare, în vederea implementării, propunem desemnarea instituției responsabile pentru monitorizarea aplicării cadrului normativ și raportarea datelor respective, inclusiv către Comisie.	**Se acceptă.** Acțiunile care vizează CEC au fost modificate.
Biroului Național de Statistică (Nr. 23-06-04 din 06.02.2026)	23	Pentru acțiunea nr. 1 Prezentarea datelor recensământului către CERD se propune indicarea a 2027 ca termen de implementare a acțiunii;	**Se acceptă.** Termenul a fost modificat.
Consiliul pentru egalitate (Nr. 04/139 din 03.02.2026)	24	Examinând acțiunea 3.1., Consiliul observă că aceasta nu pune în aplicare recomandarea 3. În recomandare se indică desfășurarea programelor sistematice de formare, în special, pentru judecători, procurori, avocați și funcționari din domeniul aplicării legii, pentru a se asigura că dispozițiile Convenției sunt invocate atunci când este cazul de către și în fața instanțelor naționale. Acțiunea 3.1. prevede doar consolidarea capacităților serviciilor	**Se acceptă.** Au fost incluse acțiuni pentru a cuprinde recomandarea în întregime.

		de ordine și securitate publică în combaterea infracțiunilor motivate de prejudecată, discurs de ură și propagandă de război prin campanii de sensibilizare, ceea ce ar implementa recomandarea doar tangențial. De asemenea, este de menționat că activitățile de formare nu pot fi substituite prin campaniile de sensibilizare și cercul subiecților este mult mai restrâns decât în recomandare. Drept urmare, Consiliul propune reformularea acțiunii 3.1 sau completarea cu acțiuni suplimentare, astfel încât, recomandarea 3 să fie implementată în totalitate.	
		Examinând acțiunile 7.1 și 8.1., Consiliul observă o repetare a activităților în ceea ce privește implicarea reprezentanților organizațiilor societății civile în monitorizarea politicilor legate de drepturile persoanelor care aparțin grupurilor etnice minoritare. Consiliul recomandă, evitarea dublării acțiunilor.	**Nu se acceptă.** Acțiunile 7.1 și 8.1 nu reprezintă o dublare, deoarece reflectă două recomandări distincte ale CERD (Rec. 14(b) și 14(c)), cu obiective diferite. Acțiunea 7.1 vizează implicarea societății civile în procesul de monitorizare și evaluare a politicilor (dimensiunea de evaluare și control al implementării), în timp ce acțiunea 8.1 se referă la participarea reprezentanților societății civile în structurile de elaborare, monitorizare și punere în aplicare a politicilor (dimensiunea decizională și operațională). Menținerea ambelor acțiuni asigură corelarea fidelă cu structura recomandărilor Comitetului și evită diluarea conținutului acestora.
		Consiliul atrage atenția că recomandarea nr. 9: „Să revizuiască cadrul juridic privind Consiliul pentru	**Se acceptă.**

		Egalitate cu scopul de a consolida și extinde mandatul acestuia în ceea ce privește combaterea discriminării rasiale în conformitate cu articolul 1 din Convenție, în special pentru a lua în considerare posibilitatea de a-i permite să impună sancțiuni și să depună plângeri în fața Curții Constituționale, precum și a asigura implementarea efectivă a deciziilor sale" - este una neimplementată la etapa actuală. Din acest motiv, Consiliul propune modificarea termenului de implementare a recomandării și a acțiunilor aferente, cu indicarea termenului de realizare - 2026.	Termenul de realizare al acțiunii a fost modificat.
		Consiliul propune completarea Setului de măsuri cu o nouă acțiune în vederea implementării recomandării nr. 9: "9.2 Operarea modificărilor de rigoare la Codul Contravențional, în vederea atribuirii Consiliului pentru egalitate a competenței de a aplica sancțiuni contravenționale în cauzele ce vizează discriminarea"	**Se acceptă.** Setul de măsuri a fost completat cu acțiunea menționată.
		Examinând indicatorul de la acțiunea 11.1, Consiliul constată că nu este unul măsurabil, pentru a stabili că recomandarea 9 a fost implementată. De asemenea, nu este indicat un termen de realizare a acestei recomandări. Consiliul atrage atenția că și în PNADO 2024-2027 a fost inclusă acțiunea 14.2.2. - Consolidarea resurselor acordate Consiliului pentru egalitate pentru realizarea activităților legate de mandatul acestuia, perioada de implementare fiind 2024-2027, prin care urmau să fie alocate anual câte 500 mii lei, fapt care așa și nu a fost realizat până în prezent. Astfel, Consiliul propune să fie indicat la termenul pentru implementarea recomandării	**Se acceptă.** Termenul pentru implementarea recomandării a fost indicat perioada 2026-2028 și la indicatori de monitorizare s-a menționat: indicele/rata de creștele a bugetului.

		perioada 2026-2028 și la indicatori de monitorizare: indicele/rata de creștele a bugetului.	
		În ceea ce privește recomandarea 13, nu ar putea fi considerată realizată căci în PNADO 2024-2027, acțiunea 8.1.5.prevede: Analizarea cazuisticii Consiliului pentru egalitate și a agenților constatatori privind examinarea cauzelor de instigare la discriminare și de discurs de ură și, după caz, modificarea cadrului normativ, termen de realizare 2026. Drept urmare, am putea constata că ar exista careva lacune în implementarea Legii 111/2022. Respectiv, Consiliul propune identificarea acțiunilor în vederea implementării recomandării 13.	**Se acceptă.** Setul de măsuri a fost completat cu acțiunea propusă de către Consiliul pentru egalitate.
		Examinând recomandarea nr. 14, Consiliul observă că acțiunile propuse 14.1 și 14.2. se referă în mod exclusiv la interacțiunea poliției cu populația de etnie romă, ceea ce nu acoperă recomandarea formulată de Comitet, care recomandă consolidarea eforturilor de combatere a discriminării rasiale și a discursului de instigare la ură rasială. Drept urmare, este necesară includerea unei noi acțiuni 14.3 cu următorul cuprins: „Organizarea activităților de instruire privind combaterea discriminării rasiale și a discursului de instigare la ură”. De asemenea, Consiliul propune ca pentru acțiunea 14.3 să fie incluși următorii indicatori de monitorizare: Numărul de activități organizate; Numărul de persoane instruite	**Se acceptă.** Au fost incluse modificările propuse de către Consiliul pentru egalitate.
		Referitor la recomandarea nr. 17, Consiliul reține că este instituție co-implementatoare la recomandarea nr. 17, care se referă, printre altele, la colectarea datelor detaliate cu privire la numărul și tipurile de plângeri de discriminare rasială. Totodată, în rubrica	**Se acceptă.** Au fost incluse modificările propuse de către Consiliul pentru egalitate.

		Acțiuni planificate pentru implementarea recomandării lipsește o acțiune în această privință. Având în vedere că, potrivit art. 12 din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității Consiliul are atribuția de a examina plângerile privind fapte de discriminare, propunem completarea Setului de măsuri, cu o nouă acțiune cu următorul cuprins: „17.3 Examinarea și soluționarea plângerilor privind fapte de discriminare rasială". De asemenea, cu referire la această acțiune, Consiliul propune includerea următorilor indicatori: „Numărul de plângeri înregistrate; Numărul de cauze în care a fost constatată discriminarea".	
		Examinând acțiunile 19.1-19.4 planificate, Consiliul constată că acestea se referă doar la discurs de ură, de instigare la discriminare și de infracțiuni motivate de prejudecată, fără a lua în calcul plângerile în care se invocă discriminarea rasială. Drept urmare, este necesară includerea unei noi acțiuni 19.5. cu următorul cuprins:„ Consolidarea accesului persoanelor vulnerabile la mecanismele de raportare a discriminării rasiale prin informare și îmbunătățirea procedurilor de depunere a plângerilor". Numărul de activități organizate; Instituția responsabilă de implementarea recomandării – Consiliul pentru egalitate; Numărul de persoane instruite. Incluși următorii indicatori de monitorizare: Formular de depunere a plângerii îmbunătățit; cel putin 1 campanie de educare a publicului desfășurată.	**Se acceptă.** Au fost incluse modificările propuse de către Consiliul pentru egalitate.
		Referitor la acțiunea 22.1, Consiliul observă că instituție implementatoare a fost menționat Ministerul Afacerilor Interne. Consiliul atrage	**Se acceptă.** A fost inclusă instituția responsabilă Procuratura Generală.

		atenția că acțiunile 21.1 și 22.1 sunt legate între ele și la acțiunea 21.1 drept instituție implementatoare este indicată Procuratura Generală, ca instituție care va examina plângerile privind profilarea rasială și violența din partea poliției din motive rasiale. Drept urmare, nu poate MAI sa dețină date privind plângerile depuse împotriva lor, acestea fiind examinate de Procuratura Generală. Consiliul recomandă clarificarea instituției responsabile de implementarea acțiunii 22.1.	
		În ceea ce privește recomandarea 23, Consiliul observă că acțiunea 23.1 prevede modificarea cadrului normativ doar pentru monitorizarea reprezentării a grupurilor minoritare în organismele alese și în posturi de decizie și de rang înalt la nivel central și local. Consiliul atrage atenția că recomandarea Comitetului impune adoptarea de măsuri pentru a asigura o reprezentare corectă și echitabilă a grupurilor etnice minoritare, inclusiv a femeilor, la nivel central și local, în sectorul public, în organismele alese și în posturi de decizie și de rang înalt. Drept urmare, se constată necesitatea adoptării de către stat a unor măsuri pozitive pentru a asigura o reprezentare corectă și echitabilă a grupurilor etnice minoritare, inclusiv a femeilor, la nivel central și local, în sectorul public, în organismele alese și în posturi de decizie și de rang înalt. De asemenea, Consiliul propune includerea la rubrica instituții responsabile pentru implementarea recomandării și a Cancelariei de Stat, dat fiind faptul că în conformitate cu pct. 7, subpct.16) din Hotărârea Guvernului nr. 657/2009 pentru aprobarea	**Se acceptă.** Au fost incluse modificările propuse de către Consiliul pentru egalitate.

		Regulamentului privind organizarea şi funcţionarea, structurii şi efectivului limită ale Cancelariei de Stat, aceasta elaborează, coordonează, promovează și monitorizează implementarea politicii de stat în domeniul managementului funcției publice și al funcționarilor publici, inclusiv asigură evidența, la nivel național, a funcțiilor publice și a funcționarilor publici.	
		Examinând acțiunile propuse pentru implementarea recomandării nr. 24, Consiliul constată că acțiunile propuse nu pun în aplicare recomandarea,, de a asigura utilizarea și protecția limbilor grupurilor etnice minoritare, în special a limbii ruse ca limbă de comunicare interetnică, în conformitate cu articolul 13 din Constituție și cu articolul 12 din Legea cu privire la drepturile persoanelor aparţinînd minorităţilor naţionale şi la statutul juridic al organizaţiilor lor, inclusiv prin măsuri speciale care să abordeze inegalitățile intersectoriale dintre membrii grupurilor etnice minoritare și să elimine barierele structurale cu care se confruntă membrii grupurilor etnice minoritare. Consiliul notează că articolul 12 din Legea cu privire la drepturile persoanelor aparţinînd minorităţilor naţionale şi la statutul juridic al organizaţiilor lor, prevede că persoanele aparținând minorităţilor naţionale au dreptul de a se adresa în instituţiile publice oral şi în scris, în limba română sau rusă, şi de a primi răspuns în limba în care au formulat adresarea. Consiliul menționează că constată periodic discriminare pe criteriul de limbă prin neoferirea răspunsului în limba adresării. Drept urmare, Consiliul vine cu	**Nu se acceptă.** Obiecția formulată nu poate fi reținută, întrucât Recomandarea nr. 22 (b) este abordată în mod comprehensiv printr-un set de măsuri interinstituționale care acoperă atât componenta privind protecția limbilor minoritare, cât și accesul egal la educație, sănătate și ocuparea forței de muncă. În ceea ce privește protecția și utilizarea limbilor grupurilor etnice minoritare, acțiunile 24.1 și 24.2 asigură implementarea componentei educaționale a recomandării, prin monitorizarea curriculei la limbile minoritare și promovarea educației multilingve. Aceste măsuri constituie instrumente concrete și suficiente pentru promovarea și protecția limbilor minoritare în domeniul de competență vizat. Totodată, prin acțiunile 24.3–24.7 sunt abordate dimensiunile privind

		recomandarea de a include o acțiune care ar asigura de a asigura utilizarea și protecția limbilor grupurilor etnice minoritare, în special a limbii ruse ca limbă de comunicare interetnică, în conformitate cu articolul 13 din Constituție și cu articolul 12 din Legea cu privire la drepturile persoanelor aparţinînd minorităţilor naţionale şi la statutul juridic al organizaţiilor lor.	accesul egal la servicii medicale și la măsuri de ocupare a forței de muncă, contribuind la eliminarea barierelor structurale și la reducerea inegalităților intersectoriale, așa cum prevede recomandarea.
		În ceea ce privește recomandarea 39, Consiliul observă că Comitetul recomandă ca statul parte să adopte măsuri pentru a se asigura că istoria este predată în așa fel încât să prevină marginalizarea grupurilor etnice minoritare, inclusiv prin consolidarea grupurilor de lucru pentru dezvoltarea curriculei în vederea îndeplinirii eficiente a mandatului său. Dar examinând acțiunea 39.1, Consiliul constată că nu sunt măsuri de implementarea a acestei recomandări. Drept urmare, Consiliul recomandă să se completeze cu propunerea privind adoptarea de măsuri pentru a se asigura că istoria este predată în așa fel încât să prevină marginalizarea grupurilor etnice minoritare, inclusiv prin consolidarea grupurilor de lucru pentru dezvoltarea curriculei în vederea îndeplinirii eficiente a mandatului său. În aceeași ordine de idei, Consiliul reamintește despre constatările acestuia din Avizul adoptat în c. 150/20 din 15 mai 20252 privind denumirea disciplinei „istoria românilor”.	**Se acceptă.** Recomandarea nr. 39, a fost completată cu o acțiune suplimentară, pentru a răspunde la recomandările Consiliului pentru egalitate.
		Dat fiind faptul că Comitetul în recomandarea nr.40 încurajează Statul parte să ia în considerare ratificarea acelor tratate internaționale privind	**Se acceptă.**

		drepturile omului pe care nu le-a ratificat încă, în special a tratatelor cu prevederi care au relevanță directă pentru comunitățile care pot fi supuse discriminării rasiale, Consiliul recomandă includerea acțiunii privind ratificarea Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare, acțiune care urma să fie realizată încă în 2021, fiind prevăzută de Planului Național de Acțiuni în Domeniul Drepturilor Omului pentru anii 2018–2022.	A fost inclusă o acțiune suplimentară, pentru a răspunde la recomandarea Consiliului pentru egalitate.
Consiliul Superior al Magistraturii (nr. 283m/i din 06.02.2026)	25	La punctul 3, aferent recomandării nr. 8 se notează că Regulamentul privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii, la pct. 17), prevede că atribuția Consiliului în domeniul instruirii judecătorilor constă în delegarea acestora pentru participarea la seminare, conferințe, cursuri de instruire și deplasări în interes de serviciu. Aceasta este singura competență legală a Consiliului în materie de formare profesională. Orice sarcină suplimentară, cum ar fi organizarea de campanii, monitorizarea aplicării recomandărilor internaționale sau alte acțiuni administrative, depășește mandatul legal al Consiliului și ar reprezenta o extindere nejustificată a competențelor sale.	**Se acceptă.** Consiliului Superior al Magistraturii a fost exclus ca instituție responsabilă de implementarea recomandării.
		La punctul 17, legat de recomandarea nr. 18 (e) se recomandă excluderea Consiliului Superior al Magistraturii din lista instituțiilor responsabile de implementarea recomandării, întrucât aceasta se situează în afara sferei competențelor CSM. Această sarcină implică acces la informații despre victime și infractori, centralizarea și analizarea unor	**Se acceptă.** Consiliului Superior al Magistraturii a fost exclus ca instituție responsabilă de implementarea recomandării

		date statistice complexe, domenii care nu sunt reglementate ca atribuții ale CSM. Per a contrario, Agenția pentru Digitalizarea și Automatizarea Justiției este instituția potrivită pentru implementarea recomandării nr. 18(e), deoarece atribuțiile și competențele sale, așa cum sunt stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 748/2024, se aliniază perfect cu cerințele acesteia. Aceasta are competențele legale, resursele tehnice și mandate clare pentru colectarea, prelucrarea și raportarea datelor statistice judiciare.	
		La punctul 18 Consiliul reiterează observațiile sale formulate la punctul 3. Totodată, se observă că cele două recomandări – nr. 8 (de la pct. 3) și recomandarea nr. 18(f) (de la pct. 18) – prezintă elemente comune sub aspectul instrumentului utilizat, respectiv promovarea programelor de formare sistematice pentru actorii din domeniul justiției și al aplicării legii. Ambele urmăresc consolidarea capacităților profesionale ale acestora în vederea prevenirii și combaterii discriminării rasiale și a faptelor conexe. Din această perspectivă, recomandările pot fi plasate împreună într-o secțiune comună a raportului, dedicată instruirii și sensibilizării personalului relevant.	**Se acceptă.** La etapa de raportare recomandările vor fi plasate împreună, într-o secțiune comună a raportului.
		Suplimentar, se recomandă modificarea anului de implementare – 2025, cu anul 2026, pentru toate acțiunile din Setul de măsuri.	**Se acceptă.** Anul de implementare a fost modificat.
Ministerul Finanțelor (nr. 07/1-03/11/135)	26	Totodată, la recomandarea nr.24 (e), acțiunea 30.4. se propune de expus în următoarea redacție:	**Se acceptă.**

		„Analiza și revizuirea nivelului de salarizare aplicabil mediatorului comunitar”, având în vedere faptul că Ministerul Finanțelor a demarat procesul de evaluare a funcțiilor în sectorul bugetar, care vizează examinarea ierarhizării posturilor în urma evaluării complexității funcțiilor, cu amendare ulterioară a cadrul normativ aferent domeniului.	Recomandarea nr.24 (e), acțiunea 30.4 a fost redactată conform solicitării Ministerului Finanțelor.
		Avizare repetată și consultare publică	
Procuratura Generală (nr.4-1d/26-105)	27	La recomandarea cu numărul 17, propunem la capitolul Instituția responsabilă de implementarea recomandării de inclus Ministerul Afacerilor Interne și Agenția Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească, raționamentul acestei propuneri derivă din următoarele: Potrivit prevederilor Legii nr. 216/2003 cu privire la Sistemul informațional integrat automatizat de evidență a infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au săvârșit infracțiuni, evidența informației cu caracter infracțional în conformitate cu normele stabilite este unică, identică pentru toate organele de urmărire penală și centralizată. Administrarea Sistemului informațional integrat, precum și eliberarea rapoartelor statistice generalizate privind starea infracționalității în țară se efectuează de către subdiviziunea specializată a Ministerului Afacerilor Interne, căreia i-au fost delegate funcțiile de deținător al sistemului. În acest sens, în cadrul Ministerului Afacerilor Interne există o subdiviziune specializată – Direcția informații și statistică, care include Serviciul Tehnologii Informaționale.	**Se acceptă.** Instituțiile menționate sunt deja incluse ca Instituții responsabile de implementarea recomandării nr.17.

		Corespunzător, cadrul legal național în vigoare reglementează modul de evidență centralizată, de prelucrare și utilizare a informațiilor cu caracter infracțional. Concomitent, acumularea datelor pe domeniul urmăririi în justiție a cazurilor se realizează prin intermediul Agenției Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească din subordinea Ministerului Justiției (HG nr. 748/2024), care dispune de atribuții de ținerea și dezvoltarea sistemelor informaționale ale sectorului justiției (ține, colectează, analizează, verifică, sistematizează, păstrează și publică datele privind statistica judiciară, inclusiv rapoartele statistice generate de Programul integrat de gestionare a dosarelor; participă la asigurarea instanțelor judecătorești cu echipament tehnic și softuri necesare pentru funcționarea sistemului informațional judiciar etc.).	
		La recomandarea cu nr. 21 reiterăm obiecțiile expuse anterior în avizul Procuraturii Generale cu nr. 4-1d/26-73 din 04.02.2026, suplimentar menționăm faptul că nemijlocit Procuratura Generală nu dispune de un serviciu/secție specializată cu competența de a primi plângeri privind profilarea rasială și violență comisă din partea poliției, toate plângerile parvenite privind acțiunile pretins ilegale ale colaboratorilor de poliție se înregistrează în R-1 al Procuraturii și se examinează nemijlocit de către procurori, în conformitate cu art. 274 al Codului de procedură penală.	**Se acceptă.** Se vor lua în considerație obiecțiile expuse anterior în avizul Procuraturii Generale cu nr. 4-1d/26-73 din 04.02.2026.

Cancelaria de Stat (CS-1926-24-78-744)	28	Acțiunea 23.2 propusă de Ministerul Justiției urmează a fi exclusă sau reformulată deoarece nu răspunde în mod direct și suficient Rec. nr. 22 (a), care solicită adoptarea de măsuri concrete pentru asigurarea unei reprezentări corecte și echitabile a grupurilor etnice minoritare, inclusiv a femeilor, la nivel central și local, în sectorul public, în organismele alese și în posturi de decizie și de rang înalt. Formularea propusă la pct. 23.2 - „Sensibilizarea funcționarilor publici cu privire la măsuri speciale temporare pentru promovarea participării efective a grupurilor subreprezentate în viața publică” reduce această obligație la o acțiune de comunicare, fără mecanisme instituționale de implementare, fără responsabilități clare și fără indicatori de rezultat care să demonstreze creșterea reprezentării efective. Totodată, sensibilizarea, în sens corect, se realizează prin campanii de informare și promovare (comunicare publică, diseminare de mesaje și materiale, evenimente), nu prin cursuri de instruire, care reprezintă activități de formare profesională și nu pot substitui măsurile structurale necesare pentru corectarea subreprezentării. În plus, formularea este neclară și improprie din cauza utilizării sintagmelor „măsuri speciale temporare” și „viața publică”. „Măsurile speciale temporare” reprezintă instrumente de politică publică care trebuie definite explicit (ce tip de măsuri, pentru cine, în ce condiții, pe ce perioadă, cu ce garanții de legalitate și cu ce mecanism de monitorizare), iar „viața publică” este un concept prea general, care nu indică exact domeniul vizat și	**Se acceptă.** Au fost operate modificările solicitate, inclusiv excluderea/reformularea acțiunii 23.2 și ajustarea instituțiilor responsabile.

		nu corelează clar intervenția cu ariile prevăzute de recomandare (sectorul public, organismele alese, funcțiile de decizie și de rang înalt). În consecință, acțiunea 23.2 poate avea cel mult un rol complementar pentru măsura 23.1, dar nu poate fi menținută ca măsură de implementare a Rec. 22(a). Întrucât Cancelaria de Stat nu are atribuții pentru inițierea și realizarea unor acțiuni de „sensibilizare" privind participarea grupurilor subreprezentate în viața publică, Cancelaria de Stat va fi exclusă din această acțiune.	
		Cu referire la recomandarea nr 42. inclusă în setul de măsuri: „În lumina Recomandării sale generale nr. 33 (2009) privind acțiunile ulterioare Conferinței de revizuire Durban, Comitetul recomandă ca, Statul parte, la implementarea Convenției în ordinea sa juridică internă, să pună în aplicare Declarația și Programul de Acțiuni de la Durban, adoptate în septembrie 2001 de către Conferința mondială împotriva rasismului, discriminării rasiale, xenofobiei și intoleranței asociate acestora, luând în considerare documentul final al Conferinței de revizuire de la Durban, care a avut loc la Geneva în aprilie 2009. Comitetul solicită ca Statul parte să includă în următorul său raport periodic informații specifice privind planurile de acțiuni și alte măsuri luate pentru implementarea Declarației și Programului de Acțiuni de la Durban la nivel național. Rec. nr. 35", rezultă că Statul urma să elaboreze un plan de acțiuni privind implementarea Declarației și Programului de Acțiuni de la Durban. Acțiunea „Elaborarea și implementarea Planului de	**Se acceptă.** MEC a fost desemnat instituție responsabilă în realizarea acestei recomandări.

		acțiuni pentru implementarea Declarației de la Durban, adoptată la Conferința mondială împotriva rasismului, discriminării rasiale, xenofobiei și intoleranței din Africa de Sud, în 2001" a fost prevăzută și în Planul Național de acțiuni în domeniul drepturilor omului 2018-2022 (HP. nr.89/2018). La etapa definitivării implementării PNADO 2018-2022 acțiunea dată nu a fost realizată. Responsabili pentru implementarea acțiunii fiind: Biroul Relații Interetnice; Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; administrația publică centrală. Urmare a celor expuse propunem: - examinarea acestei recomandări în cadrul autorităților responsabile pe domeniu și formularea acțiunilor care vor duce la realizarea recomandării; - excluderea Cancelariei de Stat din autoritățile responsabile de implementarea acțiunii, or aceasta excede atribuțiile Cancelariei de Stat prevăzute în Regulamentul privind organizarea și funcționarea Cancelariei de Stat (HG. nr. 657/2009).	
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (Nr. 04 – 884 din 25.02.2026)	29	În limitele competențelor funcționale, comunicăm că menținem poziția expusă de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale în avizul anterior cu nr. 04-491 din 03.02.2026. Totodată, evocăm faptul că, ministerul este organul central de specialitate care elaborează politica statului în domeniul locuințelor. Suplimentar, conform art. 8 din Legea nr. 75/2025 cu privire la locuințe, promovarea politicii locative a statului în unitatea administrativ-teritorială, precum și ținerea evidenței persoanelor care au dreptul la obținerea locuințelor sociale și atribuie locuințele sociale, constituie competența APL.	**Se acceptă.** Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale va fi exclus din lista instituțiilor responsabile de implementarea acțiunii

		Reieșind din cele expuse, reiterăm că la nivel de legislație, este asigurat principiul nediscriminării, iar aplicarea în practică a acestuia constituie prerogativa autorităților publice locale, astfel Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale urmează a fi exclus din lista instituțiilor responsabile de implementarea acțiunii prevăzute la pct. 37 din Setul de măsuri.	
		Similar, la pct. 42 se va exclude MIDR din lista instituțiilor responsabile de implementarea acțiunii, dat fiind faptul că măsurile din Declarație și Programul de Acțiuni de la Durban (2001) privind combaterea rasismului și discriminării nu sunt de competența ministerului, deoarece ele vizează: drepturile omului, politici sociale, educație, justiție și combaterea discriminării la nivel legislativ general, aferente domeniilor de activitate ale Ministerului Justiției, Ministerului Educației și Cercetării, Ministerului Muncii și Protecției Sociale și Ministerului Afacerilor Interne.	**Se acceptă.** Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale va fi exclus din lista instituțiilor responsabile de implementarea acțiunii
Comisia Electorală Centrală (nr. CEC-8/10031 din 26 februarie 2026)	30	In aceasta ordine de idei, susținem includerea acțiunii planificate ,,23.3 Asigurarea monitorizării reprezentativității femeilor in organismele alese" in vederea implementării recomandărilor recepționate in cadrul Observațiilor finale ale Comitetului pentru Eliminarea Discriminării Rasiale privind rapoartele periodice combinate l2-14 ale Republicii Moldova.	**Se acceptă.**
		In ceea ce privește monitorizarea reprezentativității grupurilor etnice minoritare in organele alese, menționăm că instituția nu dispune de pârghii și mecanisme legale sau instrumente de colectare a datelor statistice privind apartenenta etnică a	**Se acceptă.** Acțiunea propusă anterior urmează să fie exclusă.

		candidaților la funcțiile elective in cadrul procesului electoral. Reiterăm că datele privind naționalitatea cetățenilor Republicii Moldova au fost excluse din conținutul actelor de identitate in urma modificărilor aduse Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte. Respectiv, in cazul stabilirii acestei acțiuni, urmează să fie instituit un mecanism eficient de colectare a datelor privind reprezentativitatea a grupurilor etnice minoritare, având in vedere că datele colectate in cadrul recensămintelor vizează o perioadă de timp semnificativ mai lung decât cea a ciclurilor electorale in urma cărora se schimbă componența alegerilor la nivel local și național. Totodată, având in vedere datele deținute de Biroul National de Statistică, obținute in urma realizării recensământului populației, susținem ideea reglementării unei proceduri interinstituționale de interconectare și generare prin intermediul platformei de interoperabilitate MConnect a informației cu privire la etnia candidaților și, respectiv, a deținătorilor funcțiilor elective, nu și colectarea de către Comisia Electorală Centrală a acestor informații, deoarece ar putea fi considerată discriminatorie și ar genera riscuri de interpretare neuniformă. Prin urmare, nu susținem includerea acțiunii planificate „23.4 Monitorizarea reprezentativității grupurilor etnice minoritare în organismele alese, din datele primite de la Biroul Național de Statistică” in vederea implementării recomandărilor recepționate in cadrul Observațiilor finale ale Comitetului pentru Eliminarea	

		Discriminării Rasiale privind rapoartele periodice combinate l2-14 ale Republicii Moldova.	
Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova (nr.28 din 25 februarie 2026)	31	Astfel, ca urmare a examinării proiectului de dispoziție, CA comunică lipsa de obiecții și propuneri, dar reiterează faptul că art. 2 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 prevede expres cine sunt subiecții codului, iar textul ,,mass-media, pe internet și în rețelele de socializare... furnizorii de servicii de internet și platformele de socializare" este foarte larg și depășește cadrul legal național.	**Se acceptă.**
Ministerul Afacerilor Externe (Nr. DI/3/041-2329 27 februarie 2026)	32	Cu referire la măsura nr. 41 ce vizează inițierea și ratificarea amendamentului la Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială, adoptată la 15 ianuarie 1992, în compartimentul 8 (instituția responsabilă de implementarea recomandării) MAE urmează a fi substituit cu Ministerul Justiției / Cancelaria de Stat, întrucât organul responsabil de implementarea prevederilor Convenției respective este Biroului relații interetnice.	**Nu se acceptă.** Poziția Ministerului Afacerilor Externe urmează a fi discutată în cadrul consultărilor din 15.07.2026.
		De asemenea, MAE urmează a fi exclus din compartimentul 8 la acțiunea nr. 42, întrucât măsura de a „examina și implementa acțiunile din Programul de Acțiuni de la Durban” nu se încadrează în limita competențelor funcționale ale MAE.	**Se acceptă.** Ministerul Afacerilor Externe a fost exclus ca Instituție responsabilă pentru realizarea acestei acțiuni.
		La măsura nr. 46, în compartimentul 8, MAE urmează a fi substituit cu Ministerul Justiției, instituția responsabilă de actualizarea documentului comun de bază al RM în conformitate cu orientările armonizate privind raportarea în temeiul tratatelor internaționale privind drepturile omului.	**Se acceptă.** Instituția responsabilă a fost substituită.

Ministerul Culturii (Nr. 05/1-09/530 din 27.02.2026)	33	La recomandarea nr. 16 „Să consolideze Consiliul Audiovizualului și să adopte măsuri de monitorizare și de combatere a răspândirii discursului de instigare la ură rasială în mass media, pe internet și în rețelele de socializare, în strânsă cooperare cu instituțiile media, furnizorii de servicii de internet și platformele de socializare”, cât și acțiunile propuse în contextul acesteia, deși legislația națională a Republicii Moldova nu este pe deplin aliniată la standardele internaționale în domeniu mass-media, privind combaterea răspândirii discursului de ură în mass-media audiovizuală, reiterăm că prin Legea nr. 221/2025 de modificare a Codului serviciilor media audiovizuale nr. 174/2018 au fost operate modificări semnificative privind precizarea și extinderea definiției „discursului de ură”, fortificarea regimului aplicabil conținuturilor audiovizuale ilegale, inclusiv celor cu caracter rasist sau xenofob, precum și includerea în sfera reglementării a furnizorilor de platforme de partajare a materialelor video aflați în jurisdicția Republicii Moldova. Totodată, au fost consolidate garanțiile privind libertatea de exprimare, independența editorială și protecția surselor jurnalistice, iar aplicarea eventualelor măsuri restrictive sunt supuse unor condiții procedurale clare și controlului judiciar potrivit cadrului normativ general. Referitor la contraargumentul precum că „măsurile recente au permis autorităților să suspende licențele și să blocheze resursele online fără o examinare judiciară independentă prealabilă, în timp ce definițiile juridice vagi creează spațiu pentru aplicarea arbitrară sau influențată politic” considerăm că această	**Se acceptă.** Se acceptă observațiile formulate de Ministerul Culturii. Menționăm că acțiunile propuse pentru implementarea parțială a recomandării nr. 16 au fost elaborate și înaintate de către Consiliul Audiovizualului

		afirmație excede cadrul stabilit de recomandarea nr. 16 menționată supra. În acest sens, subiectul protecției jurnaliștilor este reglementat în Codul Serviciilor Media Audiovizuale nr. 174/2018, ce reprezintă garanții suplimentare urmând a fi incluse și în noua Lege a mass-mediei. Astfel, afirmația „Cadrul juridic nu dispune, de asemenea, de mecanisme clare pentru combaterea discursului instigator la ură pe platformele digitale globale" vă comunicăm că reglementarea platformelor digitale globale excede competențele Ministerului Culturii și Consiliului Audiovizualului.	
Agenția Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească (Nr. 01.4/554 din 02 martie 2026)	34	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	**Se acceptă.**
Ministerul Finanțelor (nr. 07/1-17/17)	35	Totodată, la recomandarea nr.10, acțiunea 4.2.2. se propune de exclus sintagma „toate", întrucât volumul alocațiilor aprobate în partea ce ține de cheltuielile de personal, este estimat de Ministerul Finanțelor în baza cheltuielilor scontate pentru anul precedent, suplimentate cu alocații care derivă din măsurile politicii salariale pentru anul curent. La fel, alocațiile sunt recalculate ținând cont de numărul funcțiilor vacante stabilite, pentru a nu admite supraestimarea cheltuielilor și asigurarea achitării salariilor personalului efectiv angajat.	**Se acceptă.** Sintagma „toate" a fost exclusă
		De asemenea, la recomandarea nr.28 (a), acțiunea 36.3. urmează de exclus, având în vedere că, reglementările Codului educației nr.152/2014 nu stabilesc funcția de mediator educațional.	**Se acceptă parțial.** Acțiunea nr. 36.3 va fi reformulată pentru a evidenția expres că aceasta presupune modificarea Codului educației nr. 152/2014 în vederea

			introducerii funcției de mediator educațional. În aceste condiții, excluderea acțiunii nu se consideră oportună.
Ministerul Afacerilor Interne (Nr. 38/812 din 03.03.2026)	36	Se reiterează poziția Ministerului Afacerilor Interne, expusă în cadrul avizării primare a proiectului de act normativ, cu referire la Recomandarea nr. 15, privind condamnarea oricăror forme de discurs de instigare la ură, distanțarea de discursul de ură rasială exprimat de politicieni și de personalități publice și asigurarea că astfel de acte sunt investigate și sancționate în mod corespunzător. Astfel, această recomandare include acțiuni de natură politică și instituțională, precum condamnarea publică a discursului de ură și distanțarea față de manifestările similare ale politicienilor și personalităților publice, precum și asigurarea investigării și sancționării legale a faptelor ce constituie instigare la ură. Corespunzător, aceasta ar presupune adoptarea unor poziții publice oficiale care să condamne discursul de ură rasială ca fenomen, consolidarea mecanismelor de autoreglementare și disciplină internă, asigurarea monitorizării și constatării faptelor de discurs de ură prin mecanismele existente, precum și dezvoltarea capacităților instituționale ale autorităților relevante prin instruire specializată.	**Se acceptă parțial.** Se consideră că recomandarea nr. 15 este acoperită prin măsurile prevăzute la pct. 15.1 și 15.2, care urmăresc documentarea și monitorizarea cazurilor de discurs de instigare la ură, inclusiv în serviciile media audiovizuale, constituind premise pentru aplicarea mecanismelor legale existente. Totodată, aspectele menționate în aviz privind condamnarea publică a discursului de ură, exprimarea pozițiilor oficiale ale autorităților, precum și investigarea și sancționarea faptelor de instigare la ură reprezintă atribuții exercitate în temeiul cadrului normativ și instituțional existent și nu necesită includerea unor măsuri distincte în prezentul set de măsuri. Prin urmare, măsurile propuse sunt considerate suficiente pentru implementarea recomandării.
		Se reiterează poziția expusă în avizul primar, cu referire la Recomandarea nr. 18 – să desfășoare programe de formare sistematice și specializate pentru ofițerii de poliție, procurori și alți funcționari	**Se acceptă.** Institutul Național al Justiției este inclus ca instituție responsabilă de realizarea recomandării.

		din domeniul aplicării legii cu privire la identificarea și înregistrarea incidentelor de discurs de instigare la ură rasială și a infracțiunilor motivate de ură, cu propunerea de a extinde activitățile în vederea instruirii tuturor funcționarilor din domeniul aplicării legii (polițiști, procurori, judecători), cu includerea, la compartimentul corespunzător „Instituția responsabilă de implementarea recomandării", a Ministerului Afacerilor Interne, Procuraturii Generale și Consiliului Superior al Magistraturii sau a Institutului Național al Justiției. Limitarea instruirii exclusiv la Poliție restrânge nejustificat aria de aplicare și poate împiedica atingerea obiectivului recomandării.	
		În ceea ce privește acțiunile propuse pentru executarea Recomandării nr. 19, Campania de informare și sensibilizare ar trebui să fie desfășurată cu participarea reprezentanților Ministerului Afacerilor Interne, însă sub supervizarea autorității centrale responsabile de politicile antidiscriminare.	**Se acceptă.** Consiliul pentru egalitate este inclus ca instituție responsabilă de realizarea acestei recomandări.
		La Recomandarea nr. 32 și nr. 33, la rubrica nr. 2 (Termenul pentru implementarea recomandării), se propune indicarea anilor 2026-2027, iar la rubrica nr. 5 (Termenul pentru implementarea acțiunii) se va indica „Anual", deoarece menținerea termenului „2025", în condițiile aprobării actului normativ în anul 2026, poate genera neclarități privind executarea măsurilor, raportarea progresului, precum și dificultăți în procesul de monitorizare și evaluare a implementării.	**Se acceptă.** Termenii de implementare au fost modificați.
		De asemenea, la rubrica „Documentul de politici în care se regăsește acțiunea", se propune completarea suplimentară cu următorul document de politici –	**Se acceptă.**

		Programul național privind integrarea etapizată a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate în Republica Moldova, pentru perioada 2025-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 285/2025.	Rubrica „Documentul de politici în care se regăsește acțiunea” a fost completat cu documentul indicat.
		La Recomandarea nr. 35, acțiunea 35.1 se propune a fi reformulată după cum urmează: „Asigurarea accesului efectiv la procedura de azil pentru toate persoanele care necesită protecție internațională, cu garantarea respectării drepturilor omului și facilitarea incluziunii sociale”.	**Se acceptă.** Acțiunea a fost reformulată conform solicitării.
Ministerul Justiției (09.03.2026 nr. 04/1-2434)	37	La proiectul dispoziției, pct. 1, cuvintele „se anexează” se vor reda între paranteze.	**Se acceptă.** S-au făcut modificările necesare.
		Reiterăm necesitatea excluderii acțiunii de la pct. 9, care vizează extinderea competențelor Consiliului pentru egalitate de a sesiza Curtea Constituțională și de a aplica sancțiuni contravenționale. Excluderea acestei acțiuni din setul de măsuri nu echivalează cu eliminarea sau ignorarea recomandării formulate de Comitetul pentru Eliminarea Discriminării Rasiale, ci reflectă menținerea unei poziții instituționale consecvente și coerente cu privire la acest subiect. În ceea ce privește implementarea acestei recomandări, Comitetului pentru Eliminarea Discriminării Rasiale îi va fi comunicată poziția Ministerului Justiției, fundamentată pe considerentele expuse mai jos: Cu referire la competența de a sesiza Curtea Constituțională, se va reține că la nivel european și internațional nu există standarde de atribuire a unor astfel de competențe organismelor de promovare a egalității. Conform recitalului (17) din preambul Directivei (UE) 2024/1499 a Consiliului din 7 mai 2024 privind	**Nu se acceptă.** Poziția Ministerului Justiției urmează a fi discutată în cadrul consultărilor din 15.07.2026.

		standardele aplicabile organismelor de promovare a egalității în domeniul egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică, în domeniul egalității de tratament în materie de încadrare în muncă și de ocupare a forței de muncă, indiferent de religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală și în domeniul egalității de tratament între femei și bărbați în materie de securitate socială și în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii și de modificare a Directivelor 2000/43/CE și 2004/113/CE, precum și în recitalului (16) din preambul Directivei (UE) 2024/1500 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 mai 2024 privind standardele pentru organismele de promovare a egalității în domeniul egalității de tratament și al egalității de șanse între femei și bărbați în materie de încadrare în muncă și muncă și de modificare a Directivelor 2006/54/CE și 2010/41/UE: „Statele membre ar trebui să desemneze unul sau mai multe organisme care să exercite competențele prevăzute în prezenta directivă. Statele membre pot distribui competențele între mai multe organisme de promovare a egalității, de exemplu încredințând unui organism sarcinile de a preveni discriminarea, de a promova egalitatea de tratament și de a acorda asistență victimelor discriminării, iar unui alt organism funcții decizionale.” Precizam că alături de Consiliul pentru egalitate, Avocatul Poporului (Ombudsmanul) este un alt organism de protecție a drepturilor omului cu un mandat general, asigurând respectarea drepturilor omului în sectorul public și cel privat, de către	

		autoritățile publice, organizații și întreprinderi, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, precum și de către persoanele cu funcții de răspundere de toate nivelurile. Cadrul normativ național prevede că Avocatul Poporului dispune de competențe de sesizare a Curții Constituționale (art. 16 lit. f), art.26 din Legea nr. 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), art. 25 alin.(1) lit. h) din Legea nr. 74/2025 cu privire la Curtea Constituțională). În aceste condiții, competența de a solicita efectuarea controlului de constituționalitate poate fi realizată prin intermediul Ombudsmanului, în consonanță cu opțiunea directivei de distribuire a atribuțiilor între mai multe organisme de promovare a egalității. Suplimentar, deși această cale procedurală este disponibilă, nu există date care să ateste că Consiliul pentru egalitate ar fi intenționat să facă uz de acest instrument prin intermediul Avocatului Poporului și că acesta din urmă ar fi refuzat sesizarea Curții Constituționale. În lipsa unui asemenea blocaj instituțional, nu poate fi reținută ca deficiență în activitatea Consiliului imposibilitatea sa directă de a sesiza Curtea Constituțională. Prin urmare, existența mecanismului indirect de sesizare a Curții Constituționale nu poate echivala cu o disfuncționalitate în exercitarea atribuțiilor de către Consiliu în special 3 dacă nu a fost înregistrată intenția de a activa acest mecanism, iar accesul la controlul de constituționalitate nu a fost obstrucționat. În altă ordine de idei, Consiliul pentru egalitate a fost creat prin Legea nr. 121/2012 și Legea nr. 298/2012, nefiind o autoritate al cărei statut este consfințit în Constituția Republicii	

		Moldova, dar care contribuie la asigurarea egalității, drept constituțional al fiecărei persoane. În Republica Moldova există mai multe autorități ce asigură protecția drepturilor constituționale (ex: Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal), ceea ce demonstrează necesitatea sporită de intervenție a statului pe aceste segmente, însă aceasta nu argumentează oportunitatea atribuirii dreptului de sesizare a Curții Constituționale. Or, Avocatul Poporului asigură respectarea tuturor drepturilor și libertăților omului, sesizând Curtea Constituțională în caz de neconstituționalitate a unor prevederi normative. De asemenea, părțile unui proces judiciar desfășurat pe motive de discriminare, pot ridica excepția de neconstituționalitate, în caz de necesitate. Astfel, menționăm că cadrul normativ național oferă suficiente mecanisme și posibilități pentru sesizarea Curții Constituționale, inclusiv în domeniul asigurării egalității și al prevenirii discriminării. În altă ordine de idei, conform art. 6 din Legea nr. 121/2012 „[...] Promovarea unei politici sau efectuarea unor acțiuni sau inacțiuni care încalcă egalitatea în drepturi a persoanelor trebuie să fie înlăturată de autoritățile publice competente și sancționată conform legislației.” În vederea perfecționării cadrului normativ în materia nediscriminării, Consiliul pentru egalitate este abilitat să formuleze propuneri de modificare a legislației relevante, contribuind astfel la identificarea și eliminarea eventualelor lacune sau carențe normative care pot afecta asigurarea și realizarea efectivă a principiului egalității (art. 12	

		alin. (1) lit. b) din Legea nr. 121/2012 și pct. 21-23 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru egalitate, aprobat prin Legea nr. 298/2012). În ceea ce privește posibilitatea Consiliului pentru egalitate de a aplica sancțiuni contravenționale, comunicăm că Ministerul Justiției a examinat în repetate rânduri solicitarea Consiliului pentru egalitate și nu a identificat argumente plauzibile care ar justifica atribuirea unei asemenea competențe Consiliului. Urmare examinării plângerii, Consiliul pentru egalitate emite decizii care conțin prescripții în vederea asigurării repunerii în drepturi a victimei discriminării și recomandări pentru prevenirea faptelor similare în viitor. În partea ce ține de faptele discriminatorii pasibile de răspundere contravențională, competența de sancționare contravențională aparține instanței de judecată, în vederea asigurării garanțiilor unui proces contravențional echitabil. Contravenția este, prin natura sa, o faptă „minipenală", diferența dintre aceasta și infracțiune fiind doar gradul mai redus de pericol social al celei dintâi. Fiind considerate „mini-infracțiuni", examinării faptelor contravenționale îi sunt aplicabile garanțiile și standardele procesului penal, acestea aflându-se sub incidența art. 6 din Convenția europeană a drepturilor omului. În jurisprudența sa, în special în cauza Ziliberberg v. Moldova, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că, pentru a determina dacă o faptă intră în sfera „acuzațiilor în materie penală" în sensul Convenției europene a drepturilor omului, nu este decisivă calificarea formală din dreptul intern. Curtea a subliniat că sunt relevante natura punitivă a	

		normei și tipul sancțiunii aplicabile, iar caracterul penal poate rezulta inclusiv din severitatea sancțiunii sau din posibilitatea aplicării unei sancțiuni privative de libertate. De asemenea, Curtea a reiterat că lipsa gravității sancțiunii nu exclude caracterul penal al unei contravenții, dacă aceasta urmărește un scop represiv și preventiv specific dreptului penal. În respectiva speță, Curtea a constatat că reglementarea contravențională din Republica Moldova conține mai multe elemente caracteristice dreptului penal, precum instituția circumstanțelor atenuante și agravante, răspunderea pentru tentativă sau examinarea cauzelor de către colegii penale ale instanțelor de judecată. Un aspect important evidențiat de Curte este faptul că neachitarea amenzii contravenționale poate conduce la aplicarea unei sancțiuni privative de libertate, ceea ce confirmă natura penală a procedurii contravenționale în sensul Convenției. Prin urmare, chiar dacă pentru anumite fapte, inclusiv cele de discriminare, Codul contravențional prevede inițial sancțiunea amenzii, posibilitatea înlocuirii acesteia, în condițiile legii, cu muncă neremunerată în folosul comunității sau cu arest contravențional indică faptul că mecanismul sancționator are o natură punitivă și poate implica o formă de privare de libertate, specifică materiei penale. În consecință, astfel de proceduri trebuie analizate prin prisma garanțiilor aplicabile în materie penală prevăzute de articolul 6 din Convenție. În Hotărârea nr. 10 din 10.05.2016 Curtea Constituțională a invocat jurisprudența CEDO reiterând că legea contravențională conține prevederi care indică de fapt natura penală a	

		contravențiilor. Pornind de la raționamentele invocate în cauza Ziliberberg v. Moldova din 1 februarie 2005, Curtea a constatat că, caracterul general al legii contravenționale şi scopul pedepsei, care este atât de a pedepsi, cât şi de a preveni, sunt suficiente pentru a arăta că sunt aplicabile principii similare celor două legi: contravențională şi penală. Deși sunt reglementate distinct, contravențiile posedă 5 natură intrinsec penală, fiind asimilate acuzației în materie penală prin prisma scopului lor punitiv și preventiv. Având în vedre că Curtea Constituțională a consacrat caracterul general al legii contravenționale ca fiind un instrument de represiune statală, domeniului contravențional trebuie să i se aplice, prin analogie, aceleași standarde de protecție și rigori de legalitate specifice domeniului penal. În aceeași optică, Curtea Constituțională a stabilit că dreptul la un proces echitabil impune individualizarea judiciară reală a sancțiunilor contravenționale, a subliniat că nicio pedeapsă nu poate fi „absolut determinată”, căci acest lucru ar priva judecătorul de funcția sa esențială: adaptarea sancțiunii contravenționale la gravitatea faptei și a profilului făptuitorului, garantând astfel un echilibru între interesul public și drepturile individuale. În contextul celor enunțate, pornind de la arhitectura Consiliului pentru egalitate, care potrivit art. 11 alin. (2) din Legea nr. 121/2012 cu privire la egalitate este un organ colegial constituit din 5 membri, 3 dintre care fiind reprezentanți ai societății civile și cel puțin 3 dintre membrii să fie specialiști lice	

		La pct. 13, reiterăm necesitatea excluderii acestuia, deoarece conține o recomandare a Comitetului îndeplinită. Modificarea cadrului normativ în sensul implementării acestei recomandări a fost realizată în perioada anilor 2021-2022. Astfel, prin Legea nr. 78/2021, Codul penal a fost completat cu o nouă componență de infracțiune, care incriminează violarea drepturilor cetățenilor prin propagarea fascismului, rasismului și a xenofobiei și prin negarea Holocaustului (art. 1761). Codul penal, de asemenea, definește expres organizația și simbolurile cu caracter fascist, rasist sau xenofob la art. 13418 . Totodată, în ceea ce privește discursul de instigare la ură, se va nota că în aprilie 2022, Parlamentul a adoptat Legea nr. 111/2022 cu privire la modificarea unor acte normative, prin care a fost amendat și Codul penal. În consecință, Codul penal a fost completat cu un articol separat - art. 13421, care definește infracțiunile săvârșite din motive de prejudecată. Prin motive de prejudecată se înțeleg idei preconcepute ale făptuitorului bazate pe considerente de rasă, culoare, origine etnică, națională sau socială, cetățenie, sex, gen, limbă, religie sau convingeri religioase, opinii politice, dizabilitate, orientare sexuală, identitate de gen, stare de sănătate, vârstă, stare civilă, indiferent dacă fapta este comisă în privința persoanei care posedă astfel de caracteristici protejate, în privința bunurilor acesteia ori asociate cu aceasta sau în privința persoanei care acordă 6 suport persoanelor ce posedă astfel de caracteristici protejate ori se asociază cu acestea, această asociere fiind una reală sau percepută ca fiind reală. Tot prin Legea nr. 111/2022	**Se acceptă.** Poziția Ministerului Justiției a fost examinată și se va exclude acțiunea de la punctul 13.

		a fost modificată componența de infracțiune prevăzută la art. 346 din Codul penal, care incriminează instigarea la acțiuni violente pe motive de prejudecată. Astfel, instigarea la ură sau violență, manifestată prin îndemnuri publice, diseminare a informației sau alte forme de informare a publicului, inclusiv prin intermediul mass-mediei, în formă scrisă, desen sau imagine, sau prin intermediul unui sistem informatic, împotriva unei categorii de persoane pe motive de prejudecată se pedepsește de către stat. În vederea transpunerii totale a Deciziei-cadru 2008/913/JAI privind combaterea anumitor forme și expresii ale rasismului și xenofobiei prin intermediul dreptului penal a fost elaborat proiectul legii pentru modificarea unor acte normative (consolidarea răspunderii penale a persoanei juridice). Proiectul propune instituirea răspunderii penale a persoanei juridice pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 346 din Codul penal. Precizăm că potrivit redacției actuale a art. 346 din Codul penal, subiect al infracțiunii de instigare la acțiuni violente pe motive de prejudecată poate fi doar persoana fizică. În concluzie, legislația Republicii Moldova incriminează în mod explicit discursul de instigare la ură rasială și infracțiunile motivate de ură, în conformitate cu articolul 4 din Convenție și, totodată, include toate motivele de discriminare recunoscute în articolul 1 din Convenție.	
Agenția Națională pentru Sănătate Publică (Nr. 01-26-958 din 24.02.2026)	38	În același timp, se susține de ansamblu implementarea măsurilor ce vizează reducerea discriminării rasiale, în special a celor relevante pentru domeniul sănătății, iar ANSP își exprimă	**Se acceptă.**

		disponibilitatea de a participa activ la realizarea măsurilor propuse.	
Consiliul pentru egalitate (Nr. 04/304 din 27.02.2025)	39	Referitor la recomandarea 19, Consiliul observă că acțiunile 19.1.-19.4. nu acoperă partea din recomandare care se referă la adoptarea măsurilor de evaluare a sistemelor de raportare și a canalelor de depunere a plângerilor împotriva discursului de instigare la ură rasială și a crimelor motivate de ură. În acest sens, Consiliul propune includerea unei noi acțiuni la recomandarea 19 cu următorul cuprins: „Evaluarea sistemelor de raportare și a canalelor de depunere a plângerilor împotriva discursului de instigare la ură rasială și a crimelor motivate de ură”, instituție responsabilă - Ministerul Afacerilor Interne. De asemenea, având în vedere că potrivit recomandării aceste măsuri de evaluare ar trebui să conducă la asigurarea disponibilității și accesibilității sistemelor de raportare pentru persoanele vulnerabile la discriminarea rasială, propunem următorul indicator de monitorizare al acțiunii : Mecanism de depunere a plângerilor disponibil și accesibil. În partea ce privește acțiunile nr. 19.5. și 19.6 în redacția proiectului, Consiliul propune modificarea cu locul a acțiunilor și a indicatorilor după cum urmează: “19.5.1 Măsuri de evaluare adoptate; 19.6.1 Formular de depunere a plângerii îmbunătățit; 19.6.2. Cel puțin 1 campanie de educare a publicului desfășurată”, or această ordine respectă consecvența realizării acțiunilor. De asemenea, Consiliul propune indicarea termenului de implementare 2027-2028.	**Se acceptă.** Această acțiune a fost coordonată cu MAI și introdusă conform propunerilor de la Consiliul pentru egalitate.
		În ceea ce privește recomandarea nr. 23, Consiliul propune comasarea acțiunilor nr. 23.1 și nr. 23.2.	**Se acceptă parțial.**

		într-o singură acțiune, după cum urmează: „23.1. Modificarea cadrului normativ prin instituirea măsurilor temporare pentru asigurarea reprezentării grupurilor minoritare în sectorul public, în organismele alese și în posturi de decizie și de rang înalt la nivel central și local”, Instituții responsabile – Parlamentul, Cancelaria de Stat. Or, recomandarea se referă la punerea în aplicare a măsurilor concrete care vor asigura o mai bună reprezentare a grupurilor minoritare în sectorul public și organismele alese. Din această perspectivă, se impune instituirea prin lege a măsurilor pozitive respective și ulterior punerea în aplicare a acestora, iar acțiunile de sensibilizare a funcționarilor publici nu contribuie la implementarea recomandării în cauză.	Urmează să fie agreate acțiunile în cadrul consultării din 15.07.2026.
După consultarea din data de 15 iulie 2026			
Ministerul Afacerilor Externe	40	Propune includerea Ministerului Muncii și Protecției Sociale în calitate de instituție responsabilă pentru implementarea Recomandării nr. 23, având în vedere atribuțiile ce îi revin în domeniul promovării egalității de gen, consolidate prin Legea nr. 92/2026 din 28.05.2026 privind modificarea unor acte normative privind consolidarea echilibrului de gen în organele de conducere ale societăților ale căror acțiuni sunt admise spre tranzacționare pe o piață reglementată.	**Se acceptă.** MMPS va fi inclus în calitate de instituție responsabilă.
		Referitor la Recomandarea nr. 41, se propune MEC ca instituție responsabilă la implementarea acțiunii privind promovarea proiectului de lege pentru ratificarea amendamentului la articolul 8 alin. (6) din Convenție, cu implicarea MAE în etapa de implementare.	**Se acceptă.** MEC a fost desemnat ca instituție responsabilă.

		Referitor la recomandarea nr. 23, se propune includerea unei acțiuni privind învățarea limbii române de către persoanele aparținând minorităților naționale, în cadrul Programului național privind învățarea limbii române pentru anii 2026-2028.	**Se acceptă.** Acțiunea va fi inclusă în Setul de măsuri.
Comisia Electorală Centrală	41	Referitor la recomandarea nr.23 se propune menținerea acțiunii privind monitorizarea reprezentativității femeilor în organismele elective prin instrumentele existente, întrucât CEC nu colectează date privind apartenența etnică.	**Se acceptă.** Se menține acțiunea CEC în forma existentă.
Biroul Național de Statistică	42	Propune includerea unei noi acțiuni privind analiza posibilității colectării voluntare a datelor referitoare la reprezentativitatea grupurilor etnice în autoritățile deliberative locale, cu respectarea principiului autoidentificării.	**Se acceptă.** Se introduce o acțiune nouă în responsabilitatea BNS.
Cancelaria de Stat	43	Referitor la recomandare nr. 42, se propune MEC și ARI ca instituții responsabile, deoarece acțiunea privind Programul de la Durban a fost inclusă anterior în PNADO 2018-2022, însă nu a fost realizată, iar instituțiile responsabile erau Biroului Relații Interetnice și Ministerului Educației și Cercetării	**Se acceptă.** MEC a fost desemnat ca instituție responsabilă.
Ministerul Justiției	44	Referitor la Recomandarea nr. 13, se propune excluderea acesteia din Setul de măsuri, întrucât modificările legislative solicitate au fost deja realizate prin amendamentele aduse Codului penal.	**Se acceptă.** Recomandarea nr. 13 a fost exclusă din Setul de măsuri, deoarece obiectivul acesteia a fost realizat prin modificările legislative adoptate anterior, inclusiv Legea nr. 78/2021.
		Referitor la Recomandarea nr. 9, se menține poziția potrivit căreia nu este oportună extinderea dreptului Consiliului pentru Egalitate de a sesiza Curtea Constituțională, întrucât acesta nu se regăsește printre subiecții prevăzuți de Constituție.	**Se acceptă parțial.** Observațiile au fost luate în considerare, iar acțiunea a fost reformulată astfel încât să prevadă doar analiza oportunității modificării

			cadrului legal, fără asumarea modificării acestuia.
Consiliul pentru Egalitate	45	Referitor la Recomandarea nr. 13, se confirmă că recomandarea poate fi considerată implementată și se exprimă acordul cu excluderea acesteia din Setul de măsuri.	**Se acceptă.** Recomandarea a fost exclusă din Setul de măsuri ca fiind implementată.
		Referitor la Recomandarea nr. 9, se propune examinarea modificării cadrului normativ pentru a conferi Consiliului pentru Egalitate dreptul de a sesiza Curtea Constituțională.	**Se acceptă parțial.** În urma consultărilor, s-a convenit includerea unei acțiuni privind analiza oportunității modificării cadrului legal pentru consolidarea competențelor Consiliului pentru Egalitate, fără a se prevedea expres modificarea competențelor constituționale.
		Coordonat telefonic la data de 27 iulie 2026	
Cancelaria de Stat	46	Referitor la recomandarea nr. 46: Se propune includerea Ministerului Afacerilor Externe în calitate de instituție responsabilă, întrucât acțiunea vizată intră în sfera de competență a acestuia.	**Se acceptă.** MAE a fost inclus ca instituție responsabilă de realizarea recomandării.

Ministru **Dan PERCIUN**

Ex. Alisia Parfentieva
Tel. 067441720
Email: alisia.parfentieva@mec.gov.md